

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 26 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETESEK.

4-banában petit noir egyezer 20 fill.
 minden következőnél 16 fillér
 Nyitóliter hora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, június 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: Visoki sabore!
- A vasutas-törvényjavaslatok.
- Botrány a Nemzeti Színházban.
- A vízvezeték és a miniszter.
- Vissza a fegyházba.
- A főkapitány informál.
- Uj vasut Aradmegyében
- A ridikülrábiót elítélték.
- Tárca: A szerelem éjjele. Irta: Palatinus József.

Visoki sabore!

Arad, június 5.

A magyar-horvát parlament ma ülést tartott. Az ülés első felében magyarul; ámbár ezen a részen is voltak beszédek, közöttük Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszteré, amelyek magyar nyelven, azonban mégis horvátul hangzottak. Az ülés második része azonban olyan kifogástalanul horvát volt, akár a zágrábi tartománygyűlés. Horvát beszédek horvát gyorsírók jegyezték, horvát tolmácsok adtak tul az elnöknek, aki, fájdalom, eddig még nem tanult meg horvátul. A képviselők érdeklődéssel hallgatták az ismeretlen nyelvet, s a folyosó humorára is kiterjedtek azok a horvát arany-igazságok, amelyeket vasuti utazásainkban megtanultunk, s amelyek Supilo Ferenc nyelvén annyit jelentenek: kihajolni veszélyes. Horvát szó követte a horvátot, s utóbb egészen otthonosan hangzott a megszólítás: *Visoki sabore!* Horvátul ez tudniillik annyit jelent: tisztelt Ház!

Meg se kell jegyeznünk, annyira ismeretes: a horvátoknak ehhez joguk van. Valami oka mégis lehet annak, hogy a multban, évtizedeken át, a horvátok ezt a jogukat nem vették elő, s most rendszerré avatták. A legutóbbi időkben annyi történt csak, hogy az egyik Josipovich beszédét néhány horvát szóval vezette be, hogy „a horvátoknak ez a joga ne menjen feledésbe”. Ma azonban tisztára horvát vita volt, amelyen Supiló, Vrbanic, és mások órákhosszat fárasztották a tolmácsot. A multban bizonyára voltak eszközök, amelyek a horvátokat arra birták, hogy ezt a jogukat pihentessék; de most a koalíció szövetségeseinek, Supilonak és társainak csak nem kellett attól tartani, hogy a függetlenségiek ezen meg fognak ütközni? . . .

Nem, a *visoki sabore* ezen nem ütközött meg. A vasutas törvényjavaslatok tárgyalása alkalmával tartotta diadalmos bevonulását a horvát nyelv. A visoki sabore azon se ütközött meg, amikor Kossuth Ferenc kifejtette, hogy az államvasutak az államnak csupán üzlete, amelyen a kuncsaftokat és a pasasért azon a nyelven illik kiszolgálni, amelyiket a pasasér beszél, illetőleg kíván. Mert a kötelező horvát nyelv nélkül eddig is megvoltak a vasutak, anélkül, hogy az üzembizavaroakat okozott volna; de most a koalíció barátai a kötelező és hivatalos horvát nyelvet követelik. Egyetlen ember akadt fenn Kossuth kijelentéseim; az is

szerb volt. Az öreg Polit Mihály; azt mondta, hogy ez nem tiszta. Kossuth Ferenc pedig a szellem játszi fegyverével háritotta el ezt a zavaró közbeszólást: ha nem tiszta, ugy mond törölje meg a szemüvegét, akkor majd tisztábban fog látni.

Nem tudjuk, hogy az öreg Polit hogy járt a szemüvegével. Azok azonban, akik semminő szemüvegen, se rózsaszínűn, se feketén, se kurtitón, se nagyitón, hanem egyszerű szemmel nézik a világot, az eseményeket: azt látják, hogy a horvát nyelv minden téren diadalmasan törtet előre a magyar nyelv rovására. A vasutakon, a parlamentben és — Barta Ödön is ép ma panasolta el egy szomorú interpellációban — az iskolákban is. A horvát földön a magyar állampolgár nem kap annyi védelmet, amely a legközönségesebb inzultusoktól megóvhatná.

S mindezt közönbösen fogadták a visoki sabore tagjai, s az se változtatott a hangulatukon, amikor a tolmácsok révén megtudták, hogy a horvátok azt a sokat is keveslik, amit a kormány nekik adott. Nagy György, a román képviselők réme pihentette szótárának furkóit, s egyetlen Somogyi Aladár se volt, aki azzal fenyegette volna a horvátokat, hogy kidobja őket. Ma még az ujdonság ingerével hatott ez, de remélhetőleg meg fogják szokni. A horvát gyorsírókat állandóan szerződtetik és Vrbanic meg Supiló egyéb alkalmaknál is az ősi nyelven szólnak a tárgyhoz. Annál kényelmesebb ez, mert

A szerelem éjjele.

Irta: Palatinus József.

I.

Forró júliusi alkony. A nap tüzes aranygolyója még alig bukott le, utolsó sugarai még ott táncolnak a lagunákon, szeszélyes játékot űzve a fodros habokkal. Szinte izulnak a paloták márványai, s az eltikkadt, szerelmes Venecia a lagunákra száll. Szeszélyes alaku gondolák serege siklik a sötétülő viz tükrén. Amerre szem ellát, lampionok szeszélyes fénye világítja meg a tengert, Adria cirogató alkonyi lágy fuvalma mindenfelől szerelmes dalok akkordjait hordja szét. A csillagok megszámlálhatlanjai boldogan kacagnak le az égről, mintha örömről tellenek a szerelmes pároktan.

A San Giorgió szigetéről ősi gondola siklik a vízre. Ebben a fája, arany és ezüst a vere. Nehéz selyem baldachinja alatt Trevizián, az ősz patriarka ül, oldalán egy éjfelete szemü, parázs tekintetű leánnyal. Fluvia, a velencei szépek királynője a leány, Trevizián unokahuga, akiért verseng a köztársaság patricius családjainak minden valamire való leventéje. Májusi hajnal harmatos rózsája a leány, aki bárányszelidséggel hajol az ősz patriarkához és zengzeng szavakat suttog a fülébe:

— Igen, telki atyám, bűnös a te gyermeked. Sátán tüze lopódzott be a szívembe, amely örök-ké remeg, mégha imádkozom is. A boldogságos szüzanya jóságos szelid képe mellett ott egy új

kép, egy férfiarc, amely kísér még álomban is. A Paoló Torenzi arca. Igen, szent atyám, büntess meg, vagy oldozz fel vétkeim alól, de tovább nem utkolhatom azt az érzést, mely új világba vezetett be a rózsza ünnepen. Mert ott ismertem meg Paoló Torenzit . . .

Eddig tartott a vallomás s aztán a leány még félénkebben huzódott a patriarkához. Sirt is, remegett is, mint egy megriasztott madár, s félelmesen dobogó szívvel várta az ítéletet, vagy a feloldozást.

— Gyermekem, édes gyermekem! — csendesítette jóságos szavakkal Trevizián a leányt. — Nem oly nagy a vétked, mint hiszed. A virágnak a sorsa, ha kinyílnak az ő szirmai, illatozzanak és odaajándékozzák mézüket a méhnek. Harmatnak a sorsa, hogy felcsókolja őket a napsugár . . .

Tovább nem folytathatta. Mellettük siklott el egy fényesen kivilágított gondola. A Paoló Torenzié, mely nyilsebesen száguldott az övék után. Napbarnitott arcú férfiú ült benne és acélizmos karjai titáni erővel szelték a habokat. Csak akkor csendesedtek az evezők, amikor csónakja orra egyvonalba ért Treviziánéval.

Dallamosan csengő, de mégis férfias mély hangon üdvözölte Torenzi az ősz atyát és Fluvia, akinek a deli levente láttára szemébe szökött a szive, hamvas arcába a vére. Csak elhaló, fátyolozott hangon tudta viszonzni a köszöntést.

— A lovagot emlegettük éppen, — mondta Trevizián, — s a lovag, ime itt van!

Néhány pillanatig csak a habok csobogtak az evezők nyomán, s Fluvia és Paoló simogató tekintete ölekezett össze. Oh, a nagy érzések nem az ajkakon, de a lelkeken érintkeznek. És minek ott beszéd, ahol elhalványu, elszintelenedik a szó ereje?

Távolabbról mélebus akkordokat ringatott szárnyain a szellő. Valami panaszos szerelem sirta bele minden fájdalomát. Az epedő, sóvárgó strofák utolsó hanghullámai még ott vibráltak a levegőben, amikor Paoló ajkán felcsendült annak második verse. Sokkal meghatóbb, sokkal szivhez szólóbb volt ez a másíknál. A rózsák ünnepéről szólt, ahol a legszebb rózsza, minden velencei népek királynője meghódította a trobadur szívet, rabul ejtette a lelkét, a trobadurét, aki azóta éjje-nappal árnyéka Venecia legszebb leányának, akinek szerelméért legkisebb áldozat volna lehozni az égről a legfényesebben tündöklő csillagot.

Fluvia a koldus mohóságával szivta lelkébe a szerelemről lángoló vallomást, s a dal kábító varázsától mámorterhesen járultak le selymes szempillái. Csak ugy suttogta Trevizián mellére borulva:

— Hallod őt, szent atyám! Vétkes vagyok-e hát, ha szeretem?

— Gyermekem, édes gyermekem! — csitította a leányt az ősz patriarka. — Ez a vétke megbocsájtatik.

A gondolák e pillanatban parthoz értek. Torenzi villámgyorsan ugrott ki csónakából és udvariasan segítette ki a szigetre Treviziánt és

dását. (Zajos helyeslés és taps, a szónokot számosan üdvözlük.)

Elnök tíz perc szünetet ad.

(Horvát beszédek.)

Szünet után

Günther Antal igazságügyminiszter betegjesszi a kuriai bíraskodás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot.

Elnök bejelenti, hogy horvát nyelvű beszédek jeleztek, ilyenformán intézkedett, hogy horvát gyorsírók jegyezzék a beszédeket és az elnökséget állandóan horvát tolmács világo-sítsa föl.

Lengyel Zoltán az országgyűlési naplóban a beszédek magyar fordításának közlését kéri.

Sugrilo Ferenc horvát nyelven szól a kérdéshez

Nagy Ferenc hozzájárult az elnök indítványához

Elnök fölteszi a kérdést, hogy a horvát beszédek a naplóban a horvát szöveg után jelenjenek meg, vagy külön mellékletben csatoltassanak-e hozzá?

A Ház úgy határozott, hogy a naplóhoz mellékletben fogják a hiteles fordításokat csatolni.

Vrbancics Ferenc horvát beszédet mond.

(Horvát házszabályvita.)

Nagy Ferenc a házszabályokhoz kér szót és azt mondja, hogy Vrbancics beszédének utolsó részében házszabályellenes dolgokat mondott, amennyiben az ellen tiltakozott, amit a Ház határozattal emelt. Ezt a tiltakozást nem szabad a jegyzőkönyvbe foglalni és a naplóba sem szabad bevenni.

Supilo Ferenc szintén a házszabályokhoz szól, de horvát nyelven.

A beszédet tolmácsolták az elnöknek, mire Návay Lajos elnök figyelmeztette a szónokot, hogy maradjon a házszabályoknál.

Supilo Ferenc erre befejezte beszédét.

A nolinapi ülés napirendjének megállapítása után a Ház áttért az interpellációkra.

(A magyarság elvézése Horvátországban.)

Barta Ödön a horvát kérdésben elmondta, hogy Horvátországban súlyos sérelmet szenvednek a magyar érdekek. Közel 40000 a létszáma a horvátországi magyaroknak és közel 14000 az iskolakötelesek száma, akik a magyar állam területén lakó magyar állampolgárok gyermekei és nem kapnak magyar oktatást. 4000 még valahogy kap, de 10000 horvát isko-

sztent neve! Paolot visszaadta nekem az ő nagy kegyelmessége, én pedig Isten dicséretére áldozom minden kincsemet!

IV.

Fluvia fogadalmának híre eljutott a doge palotájának tanácsstermébe is. Ott pedig az lón az első eredmény, hogy Paoló Renier, a hatalmas doge, beszűntette a halálbüntetést. A tanács pedig kimondotta, ha az Isten kegyelme elfordítja a város felől a pestist, a Megváltó tiszteletére diszes hajlékot emelnek Giudecca szigetén.

Es erre mintha megelégette volna a kegyetlen pusztítást a rémes halál is. Miután ezer meg ezer életnek fonálát szakította, eltakarodott a városból.

Velence népe is állta a fogadalmat. Fluvia kincsei gyarapodtak, gyöngyvirág havának harmadik napján pedig lelevék a Megváltó Jézus templomának alapkövét.

Leirnatatlan pompával és fényvel ülték meg ezt az ünnepet. A doge analései káprázatos dolgokat mesélnek el. A legérdekesebb azonban, amit tartalmaznak, hogy e napon ötszáz nászt ült szerelmes Velence. Adria királynője meglevenedett és megmámorosodott. Még azok szemében is az öröm fénye lobogott, akik gyászolták elhunytakat.

Amint írva vagyon, az ötszázadik nászt a Torenzi-palotában ülték. Paolo és Fluvia frigyét az ősz Trevizian áldotta meg, aki aznap ötszáz pár szerelemre éhes szívet adott össze. Velencére pedig a csodák éjjele borult, amelyet még ma is a „szerelem éjjelének“ nevez a velencei nép. Az évfordulón meglevenednek a lagunák s a habokon ringó szerelmesek szívében a legendás emlékek.

lákban elhorvátosodik. Interpellációjában azt kérdezi a miniszterelnöktől, hogy van-e tudomása az ismertett állapotokról és arról, hogy magyar állampolgárok állandó támadásban részesülnek és hogy megakadályozzák őket a magyar iskolák látogatásában. Végül kérdi, hogy hajlandó-e a miniszterelnök ezeken a serelemeken segíteni.

Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek, amivel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Választások Romániában.

Bukarest, június 5. A parlamenti választások második része, amely a második kollégium részére történik, következő eredménnyel végződött: 50 mandátum közül a liberálisok 47, a konzervatívok pedig egy mandátumot kaptak. Két kerületben pedig pótválasztás lesz.

Merénylet egy misszionárius ellen.

London, június 5. A Daily Mail jelenti Hongkongból: Csao-Tung Fuban egy Pollard nevű methodista misszionáriust egy kínai tetteleg bántalmazott, azután pedig késsel szurta meg. A szurás a megtámadott tüdejét érte.

Botrány a Nemzeti Színházban.

Provokálás a páholyban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

A budapesti Nemzeti Színházban tegnap este előadás után kínos jelenet játszódott le a publikum soraiban. A jelenet összecsiszította a színház látogatóit és olyan pánikot okozott, a milyent a színház még fennállása óta nem látott. Egy páholyból, amelyben egy uriember és egy hölgy ült, hirtelen segélykiáltásokat hallatott az ur. Rendőrt, rendőrt! kiáltotta és a mikor a publikum hozzátódult, magából kikelve ismételte: „nem hagyom magam tovább terrorizálni!“ A mellette levő hölgy elájult és vízzel tudták eszméletre hozni.

Az eset előzményeit többféle verzióban tárgyalják. Az egyik szerint az előzmények ezek voltak:

A Nemzeti Színház idegen páholyában két sor ülés van, minden sorban három ülés. A páholy első sorában három személy ült, közöttük egy házaspár. A második sorban civilbe öltözött huszárhadnagy ült, akit boszantott, hogy a házaspár együtt az első sorba telepedett, holott az asszonynak csak a második sorra szóló jegye volt. A hadnagy hangos megjegyzéseket tett, melyeket a férj nem hagyott szó nélkül, szóval már az első felvonás után összepöröltek, de a közönség még nem vett észre semmit. Az utolsó felvonásközben a tiszt lement a földszintre és ott felkérte két barátját, hogy kérjenek a férjtől elégtételt. A segédek — egy huszár- és egy gyalogos tiszt — az előadás végén bejöttek a páholyba és provokálták a férjet, aki roppantul felháborodott és elkiáltotta magát:

— Nem hagyom magamat terrorizálni! Ilyen ostobaságért csak nem fogok verekedni. Igazán disznóság!

Erre a segédek keményen feleltek, mire az asszony elájult és a férj lekiáltott a földszintre:

— Vízet!

Szerencsére a darab időközben véget ért és így a lárma nem okozott már pánikot. Az asszony különben is már magához tért és a felek is abba hagyták a disputát és egyszerűen kicserélték a névjegyeiket. Az inspekciós tisztviselő a tiszteket már nem is látta a páholy-

ban és azt hitte, hogy egyszerű elájulásról van szó és nem is hallott előzetesen egyebet, minthogy valaki a már üres földszintre lekiáltotta, hogy „vizet.“ A tisztviselő az orvosi segítséggel későn érkezett: férj és feleség időközben kimentek a páholyból és kocsin elhajtottak.

Eperjessy rendőrfogalmazó, aki tegnap este a Nemzeti Színházban inspekciós volt, ezeket jelentette az esetől:

Az előadás végén, az ugynevezett idegen páholyban zajt hallottam és felsiettem; ott találtam egy férfit és egy elájult asszonyt. Rögtön orvos után néztem és néhány perc múlva találtam is egy katonaozrost és visszamentem vele a páholyba, de akkor már se embernek, se asszonynak nyoma sem volt és nem is tudtam sehol sem rájuk akadni.

A vízvezeték és a miniszter.

Földoldott határozat.

Vissza föl!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Mióta a város elhatározta, hogy az aradi vízműveket megváltja és házilag kezeli, a vízvezetési társaság mindig fölhasználja az alkalmat, hogy a városnak kellemetlenkedjék. A vízvezetési társaságnak egyik okvetetlenkedése az volt, amikor a város által kiküldött bizottságot meggátolta abban, hogy a társaság könyveit és a vízműveket átvizsgálja. A kiküldött bizottság ezt az inzultust bejelentette a törvényhatósági bizottságnak, amely a március havi közgyűlésén hozott határozatával megbizta a városi tanácsot, hogy közigazgatási uton szerezzen érvényt a város felügyeleti joga gyakorlásának.

A vízvezetési társaság ezt a közgyűlési határozatot megfelebbezte a belügyminiszterhez, aki a törvényhatósági bizottságnak határozatát nem találta indokoltnak és földoldta. A miniszteri döntés érdekes ellentmondást tartalmaz. A miniszter egyrészt nem tartja indokoltnak, hogy a városi tanácsot bízzák meg a felügyeleti jog gyakorlásának érvényesítésével, másrészt pedig elismeri, hogy a városnak a vízvezetési társasággal kötött szerződés értelmében feltétlenül joga van a vízművek átvizsgálásához.

A miniszteri döntéssel a jogügyi bizottság ma délután megtartott ülésén foglalkozott. Reicher Károly tisztí főügyész először a belügyminiszter döntését olvasta fel. A miniszter a közgyűlés határozatát földoldta, mert a felülvizsgálatot felesleges intézkedésnek tartja. A miniszter szerint a közgyűlési határozat szintén feltételezi, hogy a vízművek kezelésénél szabálytalanságok történtek. Ezt azonban kizárja magának a tanácsnak egyik jelentése, amely szerint a vízműveket a legpontosabban kezelik. Nem tartja helyesnek a belügyminiszter a tanácsnak ezt a különös megbízását már csak azért sem, mert a városnak szerződésileg biztosított joga a vízműveket felülvizsgálni.

Ezután Reicher Károly felolvasta a maga véleményét, amely szerint a városnak joga, sőt érdeke is, hogy a vízműveket felülvizsgálja. Különösen azért, mert a vízművek ez év november hó végével a város kezelésébe kerülnek. A tisztí főügyésznek az a véleménye, hogy a törvényhatósági bizottság intézzen feliratot a belügyminiszterhez és világosítsa fel a vízművek megváltása következtében beállott helyzetről. Kérje meg a törvényhatóság a minisztert, hogy a közgyűlési határozatot hagyja jóvá és

mondja ki, hogy a várost feltétlenül megilleti a felülvizsgálat joga.

A jogügyi bizottság egyhangulag elfogadta a tisztí főügyész véleményét és ilyen irányban tesz javaslatot az e havi közgyűlésnek.

Az ülésen *Varjassy* Lajos polgármester elnökletével jelen voltak: *Jegessy* Károly dr., *Kadas* Kálmán, *Lukácsy* Lajos, *Reicher* Károly, *Robitsek* Agoston dr., *Rosenberg* Miksa dr., *Salacz* Gyula, *Somló Armin* dr., *Szalay* Arnold dr., *Vizer* Lajos.

Horvát-magyar dalok.

— Éneklék eztán a vasutasok. —

I.
Dunán innen, Dunán túl.
Megtanulunk horvátul,
Ugy beszéljük, hogy csoda,
Hej, ne rabi, hej ne rabi sahoda!

II.
Kossuth Ferenc azt üzenté
A vasutnak ez a rendje.
Horvátul tanulj meg, buti,
Opasno je van nagnuti,
Nagnuti.

Vissza a fegyházba.

Silberstein Dezső nem kap kegyelmet.

A vasárnapi népgyűlés szónoka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Az aradi szocialisták vasárnapi népgyűlésén, a melyet a kereskedelmi alkalmazottak érdekében tartottak meg, *Silberstein* Dezső, nagyvárad kerületi kereskedelmi alkalmazott lett volna a szónok, a kit azonban, a mint ismeretes, a hatóság képviselője nem engedett szólni, mert rosvott multu. *Silberstein* az élesdi zavargás alkalmával a hatóság elleni erőszak bűnébe került, s ezért három évi fegyházra ítélték.

Silberstein egész tavalyig vizsgálati fogásban ült, mert ügye hosszasan húzódott. A törvény értelmében, a büntetés két harmad részének leülése után az elítélt feltételes szabadságot kaphat, ha erre érdemesnek találják. *Silberstein* Dezsőt tavaly kivételes szerencse érte. Még nem telt el a kétharmad büntetés és az ügyészség egy szép napon tudatta vele, hogy megrongált egészségére való tekintettel feltélesen szabadságolják.

Ugyanezkor *Farkasházy* Zsigmond, az élesdi kerület országgyűlési képviselője akciót kezdett meg az élesdi elítéltek megkegyelmezése érdekében. A multkoriban a fővárosi lapokat is bejárta az a hír, hogy az összes elítéltek kegyelmet kaptak. *Silberstein* Dezső is biztosra vette, hogy megkapja a kegyelmet. Talán ez bátorította fel arra, hogy ismét hozzá fogjon az agitációhoz. Az utóbbi időben népgyűléseken, értekezleteken, tüntetéseken sűrűn szerepelt a neve.

Az aradi szociáldemokrata párt titkári állására is pályázott, s e pályázattal volt kapcsolatban a vasárnapra kitűzött aradi népgyűlésen való szereplése is. Most azonban ügyében fordulat következett be. Tegnap ugyanis *Silberstein* Dezső a nagyvárad kir. ügyészségtől a következő értesítést kapta:

A kir. főügyész urnak 1501—907. f. ü. szám alatti rendelete alapján értesitem, hogy benyújtott kegyelmi kérvénye figyelembe nem vétetett. Felhívom tehát, hogy hátra levő fegyház büntetésének folytatása végett nálam folyó évi június hó tizedik napján jelentkezzék, mert ellen esetben elővezetését elrendelem.
Nagyvárad, 1907. május 22.

Virág.

Ennek értelmében *Silberstein* Dezsőnek még kilenc havi fegyházat kell ülnie. *Silberstein* most a királyhoz fordul kegyelemért. Ha ennek se lesz foganatja, az aradi párttitkári állásra is alig pályázhatik.

Uj vasut Aradmegyében.

A Csigérvölgy fejlesztése.

Nagybirtokosok akciója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Aradmegye vasuti hálózata rövidesen egy új vasuti vonallal fog gazdagodni. Hat megyebeli nagybirtokos nemrégiben akciót indított oly részvénytársaság alakítására, amelynek rendeltetése a *Csigérvölgyben*, a megyének eme termékekben gazdag, de közlekedési szempontból meglehetősen elhanyagolt részében egy *Tauc* községből kiinduló és számos helység érintésével *Borosjenőig* terjedő vasutnak kiépítése. A mozgalom egyik kezdeményezője, *Soly mossy* Lajos báró már megkapta a kereskedelmi miniszternek vonatkozó engedélyokiratát az előmunkálatok megtételére és Aradvármegye törvényhatósági bizottságának is legközelebbi közgyűlésén alkalma lesz az új vasut támogatása dolgában állást foglalni. Az alapítók ugyanis a törvényhatósághoz kérvényt intéztek, amelyben a létesülő vállalat erkölcsi és anyagi segélyezését kérik olyképen, hogy a 600,000 korona alaptőkéből 100,000 korona értékű 500 részvényt jegyezzen.

A *Soly mossy* Lajos báró, *Bohus* Lajos báró, *Kintzig* János, *Königsegg* Fidél gróf, várad *Török* Gábor és *Korek* Kálmán aláírásával benyújtott beadvány egyébként így szól:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Tauc község piacteréről kiinduló, *Kavna*, *Lugozó*, *Silingyia* és *Dezsőháza* érintésével *Szubtoja-pusztán* át, *Kurtakér* község mellett elhaladólág az *Acsev. Ternova—Kurtakér* állomására és *Duud* község agyagbányájától *Duud* községek, *Subtoja-pusztán* — előbbi vonal keresztelésében, az *apateleki szőlők* alatt végighaladólág, *Apateleki* község érintésével — innét ugyancsak mellékvonallal, az *Acsev. Apateleki* állomásába bekapcsolva, *Borosjenő* község piacteréig menő vonalakból álló helyiérdekű gőzüzemi vasutat szándékozunk részvénytársasági alapon létesíteni *Csigérvölgyi* vasut név alatt, amely vonalakra a kereskedelmi miniszteriumtól az előmunkálati engedélyt megnyertük.

E vasut Aradmegye egyik legtermékenyebb és gazdaságilag fejlettebb síkságának, a *Csigérvölgynek*, az e völgyet övező hegyvidéknek s abban *Nádas*, *Felménés*, *Kesztaménés*, *Duud*, *Járkos*, *Hódos*, *Kujed* községeknek s a *duudi*, *silingyiai*, *apateleki szőlőhegyeknek* fa, kőzetek, agyag, gabona, bor stb. termékeinek értékesítését megkönnyíteni, a vasuti fuvarozás olcsóbsága révén olcsóbban nagyobb piacot teremteni s ezáltal a termékek részére megfelelőbb, magasabb árak elérését elősegíteni van hivatva. Ez egyszersmind a létesíteni szándékolt vasut célja is, melynek szükségességét indokolja a vasut érdekhálózatába eső vidék gazdasági fejlődése s a jelen idők arányaihoz mért föllendülés, a fokozatos továbbképzés csak úgy lehetséges, ha a vasutal bíró más termelő vidékeknek termékárait a legközelebbi vasutvonalhoz való szállítási költségek csökkentésével el tudjuk érni. Ma ez vasut nélkül, tengelyszállítás mellett elérhetetlen, mert az érdekelt vidék legközelebbi jelenlegi vasutállomásáig, *Ternováig* a szükséges kocsifur az értékesítési költségeket annyira fölemeli

és drágítja, hogy e vidék termékeit a kocsifur költségeivel, vagyis 15—20 százalékkal olcsóbban tudja csak értékesíteni. Ez nemcsak a vidék anyagi jövedelmének kevesbblete, hanem egyúttal akadály a gazdasági fejlődésnek, amelynek létfontósága az értékesíthetőség költségségének a minimumra való csökkentése. Mindez azonban nemcsak általánosságban áll meg, hanem a vidék minden egyes termelési ágára is.

A beadvány ezután részletesen fejtegeti a vasut szükségességét, valamint azt, hogy a vasut létesítésével a vidék jelenlegi fuvarforgalmának 70 százaléka sínvonalra terelődnek, aminek eredménye, hogy a törvényhatósági utak ugyanilyen arányban csökkenőleg vétetnek igénybe, a föntartás hasonló mértékben olcsóbb lesz és végeredményben a vármegye-uttfenntartási terhen könnyítettnek.

Végül kéri az alapítók a törvényhatóságot, hogy részesítse erkölcsi támogatásban a tervet és a vasut létesítéséhez anyagilag is hozzájáruljon akként, hogy a *Csigérvölgyi* h. é. vasut részvénytársaságnak 3000 darab egyenként 200 korona névértékű részvényt nyel beszerzendő 600,000 korona alaptőkéjéből 500 darab részvényt 100,000 korona névértékben jegyezzen és az erre vonatkozó határozathozatal végett a kérvény Aradmegye törvényhatósági közgyűlése elé terjesztessék.

A kérvényt *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispán véleményezés végett áttette az aradi államépítészeti hivatalhoz, amelynek előterjesztése ma érkezett vissza a vármegyére. *Keller* Izsó főmérnöknek, az államépítészeti hivatal vezetőjének véleménye kedvez a nagybirtokosok akciójának, amennyiben a főmérnök a vasuti terv pártolását javasolja az alispáni hivatalnak.

A főkapitány informál.

Egy sajtópör szenzációja.

A győri dossier.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, június 5.

Kétségtelen, hogy az újságírók a köz érdekében nagyon gyakran kellemetlenkednek köztisztviselőknek, amikor leleplezik egyik-másiknak szabálytalan működését. Az újságíró, akit az igazság szeretete vezérel purifikáló munkájában, a legtöbb esetben a bíróság elé állítják a megbántottak. Ez lett a sorsa egy győri lapszerkesztőnek is, aki leleplezéseket között egy győri városi tanácsnok működéséről.

Ma volt a szerkesztő sajtópörének tárgyalása, amelynek során szenzációs fordulat történt. A szerkesztő részéről koronatanuként a győri rendőrség főkapitányát hallgatták ki, aki tagadta, hogy a leleplező információkat ő adta volna. A vádlott hírlapíró ezután a főkapitány kézírataival bizonyította be, hogy az inkriminált cikk adatai tényleg a főkapitánytól származnak.

A szenzációs törvényszéki tárgyalásról Győr-ből az alábbiakat táviratozzák:

A győri esküdtszék előtt ma tárgyalták *Bihar* Jenőnek, a *Győri Napló* szerkesztőjének egy rágalmozási pörét. A panaszos *Tauber* Ferenc városi tanácsnok, városgazda volt, azért jelentette fel *Bihart*, mert azt írta róla lapjában, hogy temérdek visszaéléssel megkárosította a várost és szegény embereket megfosztott keresetüktől, amennyiben kidobta őket állásaikból és helyükbe saját pártfogoltjait ültette.

A cikkíró azt is állította a városi tanácsnokról, hogy különösen a győri rendőrséget

tette tönkre azzal, hogy ott helyezte el leginkább az ő protegáltjait. A fővád az volt, hogy egy hajózási dologban a városi főmérnök szakvéleményének meghamisításával a város érdekeit megrövidítette.

A mai tárgyaláson több tanu kihallgatása után Nagy Mihály győri rendőrfőkapitánynak tanuként való kihallgatása következett. A rendőrkapitányt Bihar Jenő szerkesztő koronatanunak tartogatta, de általános meglepetésre és különösen a vádlottnak nem csekély elszőrnűködésére Nagy Mihály azt vallotta, hogy ő mit sem tud a cikkben foglaltakról és hogy valótlán az, amit Bihar írt.

Bihar a vallomás után elővett egy nagy csomagot és azt a bíróság előtt felbontotta. A csomagban Nagy Mihály kéziratai voltak, amelyekben maga a rendőrkapitány informálta az újságírókat a városi tanácsnok visszaélései felől és arra kérte Bihar-t, hogy hozza azokat a nyilvánosság elé.

E súlyos bizonyítékok ellenében Nagy mit sem tudott szólni és beismerte, hogy Bihar-nak ő szolgáltatta az inkriminált cikk adatait. Az eset a bíróság, az esküdtek és a közönség körében kínos feltűnést keltett.

Mínt hogy a vádak bizonyítása széles mederben folyik, a bűnpör tárgyalását nem fejezheték be.

A ridikülrablót elítélték.

Hat évi fegyház.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Az aradi uriaszonyok réme, Reucz György, a ridikül tolvajlásai révén veszedelmes hírnévre vergődött mázoló segéd ma rablással vádolva állott az aradi esküdtbíróság előtt. A napokban már-már úgy volt, hogy meg sem tartják ezt a tárgyalást, mert a vádlott az ügyészség fogházában megőrült. Tegnapra azonban meggondolta a dolgot s abba hagyta a szimulálást. A mai tárgyaláson semmi jelét sem mutatva annak, mintha bolond lenne s mindvégig nyugodtan viselkedett. A közeli napok emlékéit ma már csak néhány bekötözött ujjá idézi fel, amelyek akkor sebesített meg, mikor egy mesterkéltséges rohamban öklével cellájának vastag üvegablakát bezúzta. A tárgyalásra felvonult a Rácfertály színe-virága, s szinte szorongásig megteltek a hallgatóság számára fentartott hosszú padsorok.

Az esküdtzéki tárgyalást Köller János ítélőtáblai bíró, az esküdtzék elnöke vezette. Az eljárás az esküdtzék megalakításával kezdődött. Rendes esküdtek lettek: Feichtaller Márton, Streicher Henrik, Deller Simon, Rothstein Mór, Meisztrovics János, Neumann Ignác, Szilágyi Jakab, Riesz Mátyás, Polcz József, Nádas Gyula, Lichtmann Manó és Örményi Gyula. Pótesküdték: Jakab Mór és Bruckner Sándor. Szavazó bírák voltak: Nagy József és Lehrmann Viktor törvényszéki bírák. A vádat Pogonyi Nándor alügyész képviselte, a védelmet Lengyel Gyula dr. látta el.

Az esküdtzék megalakítása után az elnök elővezettette a vádlottat. Szürke vászon ruhában, két markos börtönőr között jelent meg Reucz György, akit a három hónapi vizsgálati fogság erősen megviselt. Az általános kérdések után az elnök ismertette a vádat. Azzal vádolja az ügyészség, hogy 1907. február 22-én este 8 óra tájban May Jánosné, aki Andrásy-téri üzletéből haza felé tartott, az Eötvös utca sarkán megtámadta s a kezében levő ridikült erőszakkal elrabolta.

— Bűnösnek érzi magát? — kérdi az elnök.

— Nem! — felelte egykedvűen a vádlott.

Aztán szaggatott, összefüggéstelen mondatokban előadja, hogy nem rabolt meg senkit. Mayné sohse látta s ő csupán a rendőrség üldözésének az áldozata. Őt a helyszínén sem el nem fogták, sem nem látták, s mindössze néhány megfizetett és felbérelt tanu vall ellene. A rendőrség előtt igaz, hogy beismerte a dolgot, de ezt csak azért tette, mert a detektívek nagyon brutálisan bántak vele.

Reucz után May Jánosné, a sértett kihallgatása következett.

Előadja, hogy mikor nyolc óra felé az üzletét bezárta, észrevette, hogy egy elég jól öltözött fiatal ember ólálkodott a boltjuk előtt. Nem igen törődött vele, bár feltűnt neki, hogy nyomon követi. Később mégis különösnek találta a dolgot s visszanézett. Az ember *aféle aszfaltbetyár benyomását tette rá*, s ő azért annál inkább meggyorsította lépteit. Az ismeretlen fiatal ember utána sietett, az Eötvös utcánál utolérte, s hátulról ki akarta kezéből szakítani a ridikültjét. Mayné, tekintettel a ridikültben levő Wertheim-kulcsokra, amelyek nehezen pótolhatók, kétségbeesetten védekezett a támadással szemben. Erre a rabló hátulról átkarolta, dulakodni kezdett vele és kétszer is földhöz vágta, míg végre sikerült kiragadni az ő kezéből a táskát. Segélykiáltására a közelben lévők összeszaladtak, de addigra a rabló már elmenekült. Többen üldözőbe vették, de nem sikerült kézrekeríteni a tettest. A szembesítésnél Mayné határozottan felismerte Reucz Györgyben a támadóját.

Ezután a tanu kihallgatása vette kezdetét. A bizonyítási eljárás során tizenhárom tanu hallgattak ki, akik részint a támadás részleteiről tettek bizonyosságot, részint azt iparkodtak bizonyítani, hogy a tett elkövetésekor Reucz György velük együtt időzött, s így nem ő követhette el a rablást. Az alábbi bizonyítása nem sikerült, ellenben a rablót üldözőbe vevők kivétel nélkül felismerték a tettestben a hirhedt ridikül-tolvajt. A bizonyítási eljárás délig tartott, amikor az elnök félbeszakította a tárgyalást s annak folytatását délután 3 órára halasztotta.

Délután, miután a bizonyítási eljárást még délelőtt befejezték, az esküdtek elé terjesztendő kérdések megállapításával kezdődött a tárgyalás. Mintegy háromnegyed órai tanácskozás után megállapították a kérdések szövegét.

A kérdések felolvasása után a perbeszédre került a sor. Pogonyi Nándor alügyész vádbeszédjében kifejtette azokat az indokokat, amelyek alapján beigazoltnak látja, hogy Reucz György a bűnös és kéri szigorú megbüntetését. Lengyel Gyula dr. védő nem látja igazoltnak, hogy vádlott lett volna a tettes. Hiszen nem fogták el azonnal, s csak tizenkét nappal később tette reá kezét a rendőrség a gyanu alapján. Tagadja, hogy a sötétben védencét ismerék volna fel és kéri felmentését.

Miután az elnök befejezte az esküdteknek szóló rsumét, a kérdéseket átadta a legidősebb esküdtnak, akinek vezetése alatt a szomszédos terembe vonultak a polgári bírák.

A tanácskozás aránylag rövid ideig tartott, amely után Deller Simon, az esküdtek főnöke felolvasta az esküdtek határozatát, akik hétnél több szavazattal *bűnösnek mondták ki* Reucz Györgyöt a rablás elkövetésében.

A verdikt kihirdetésének megtörténtekeor a törvényszéki bírák vonultak vissza s meghozták az ítéletet, amelyet Köller János elnök hirdetett ki. E szerint az esküdtbíróság *bűnösnek* mondtotta ki a vádlottat a 344. §-ban kö

rülirt és a 348. és 354. §§-ba ütköző rablás büntetésében s ezért *hat évi fegyházra és nyolc évi hivatalvesztésre ítélte*, amelyből a vizsgálati fogsággal két hónapot vett kitöltöttnek. A bíróság enyhítő körülménynek vette a rablott tárgy kisebb értékét, az alkalmazott erőszak kisebb voltát s ezért a 91. § alkalmazásával hozta meg az ítéletet. Ellenben súlyosbító körülménynek vette, hogy a vádlott többször büntetve volt.

Az ítéletben az ügyész megnyugodott, ellenben a védő több címen semmisségi panaszt jelentett be s felmentésért felebbezett, amihez a vádlott is csatlakozott.

Tanfy Gusztáv meghalt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Kovaszincon, a szőlők egyik idillikus helyén csendes visszavonultságban élt egy kiváló képzettségű, egyeneslelkű ember: Tanfy Gusztáv nyugalmazott miniszteri osztálytanácsos. Ő maga is szenvedélyes szőlőtermelő volt s olyan kis szőlő mintagazdaságot rendezett be, hogy esodájára járt a Hegyalja. Szeretettel gondozott szőlőjéből időnként bejárógatott Aradra, ahova életének legtöbb és legkedvesebb emléke fűzte. E látogatások révén az aradi társadalomnak tovább is állandó, szeretett alakja maradt, aki különösen a *Központi kávéház* nagyszalánál fordult meg sűrűn. Itt egyenes szóval, tüzes vitákban mindig kimondta a maga véleményét, s ritkán volt feltétlenül egy nézetben az asztaltársaság többi tagjaival. Ezek azonban, ha vitáztak is vele, egyformán szerették a rokonszenves öreg urat.

Tanfy Gusztáv 1846-ban Aradon született. Atyja, Tanfy József megyei főorvos, később gyakorló orvos volt, aki gondos nevelésben részesítette fiát. Miután a gimnáziumot Aradon elvégezte, Magyar-Ovárra ment, a hol a gazdasági akadémiát végezte jeles eredménnyel. Innen egyenesen a földmívelésügyi miniszterium szolgálatába állott, a hol a lótenyésztési ügyosztályban nyert alkalmazást. Tevékenységét a fokozatos előléptetésen kívül kitüntetésekkel is honorálták s még aránylag fiatal ember volt, amikor a *Ferenc József-rendet* megkapta. Mintegy tizenégy évvel ezelőtt miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki a király s kevéssel rá a *vaskorona renddel* tüntette ki. Ez időtájt halt meg a felesége s ez a haláleset szinte buskomorságba döntötte Tanfyt. Szívbeteg, majd idegbeteg lett s 12 év előtt beadta nyugdíjazása iránti kérvényét. Ezután Kovaszinra költözött, házat, telket vett s szőlőtermeléssel foglalkozott. Időközben sokszor bejárt Aradra s élénk részt vett Arad társadalmi életében.

Ezelőtt nyolc nappal meghült, tüdőlobot kapott s június 5-én, 8 órakor, a halotti szentségek átátos felvétele után meghalt. Holnap délután 5 órakor, a kovaszinci temetőben fogják örök nyugalomra helyezni. A Központi-beli asztaltársaság a maga gyászát külön koszorúval rója le az elköltözött asztaltárs iránt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A vig szalmaözegek. A *vig özegek* nyomán készülő énekes bohózatnak, A *vig szalmaözegek*-nek szerzői, Kaszab Géza és Horovitz Gusztáv darabjuk zenéjét Stroke Henrikkel, a nagytehetségű, invenciózus fiatal zeneszerzővel írták meg. A darabból előreláthatólag már jövő héten megkezdődnek az első próbák. A jeruzsálemi nagykövetségen lejátszódó bohózat tömördek vigsága és a fülbemászó zeneszámok

— amint színházi körökben beszéltek, — a nyári szezon slágerjévé teszik a darabot, melyre a színtársulat tagjai nagy ambícióval készülnek.

* A színtársulatok létszáma. A létszámemelés nemcsak a politikában játszik szerepet, hanem a színészetnél is. Az országos színészegyesület tanácsa ugyanis komolyan foglalkozik ezzel a kérdéssel, hogy a kisebb igazgatókat rákényszerítse kellő létszámú társulatok tartására, mert nem járja, hogy egyes direktorok, akik már játszási engedélyt kaptak, egészen apró trüppokkal, amelyeket némely daltársulat is megszegyenit, működnek és emiatt egyrészt számos egyesületi tag nem jut szerződéshez, másrészt a vidéki színészet hírneve is csorbát szenved. Az egyesület irodája most egy szépen kigondolt emlékiratot dolgozott ki arra nézve, hogy miképp állapíttassék meg a létszám egyes társulatoknál. Kifejti a memorandum, hogy nyolc elsőrendű társulat létszám átlaga most 52, pedig legalább 55-nek kellene lennie. A tervezet a kardalosok és kardalosnők számát legalább 12—12 ben állapítaná meg. A 12 másodikrendű társulat átlagos létszáma most 31; ezt a létszámot a tervezet 34—38-ra fokozná. A legkisebb társulatot is arra köteleznék a tervezet, hogy legalább husz tagja legyen, — természetesen az illető szerepköröknek megfelelően. A gyakorlatosok számát a tervezet erősen meg akarja szorítani, annál is inkább, mert jelenleg több igazgató jóformán csupa ilyen gyakorlatosból, vagyis egészen olcsó kezdőből állítja össze társulatát.

A király Budapesten.

A szocialisták tüntetnek.

Királyhűség és vörös kokárda.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 5.

Heteken át izgatta a magyar közvéleményt az a kérdés, hogy lejön-e a király Budapestre a koronázási jubileum ünnepségeire? Ellenzéki körökben tudni vélték, hogy az uralkodó nem látogat el a magyar fővárosba és ezt a föltevést csak megerősítették azok a félhivatalos kommunikék, amelyekben minden határozottság híján jelentették, hogy a felség csakugyan jön.

Ma azután, közvetlenül az uralkodó érkezése előtt pozitív formában jelentik, hogy a budai hatalmas fejedelmi lak ura lerándul Budapestre és néhány napot itt tölt a magyar nemzet körében. Ezuttal a felséges ur sejour-jának különös jelentősége van, mert politikai körökben remélik, hogy a lappangó válság megoldása magyar földön sokkal simábban fog végbemenni, mintha a magyar államférfiaknak a bécsi Burg rideg falai között kellene a koronával a konfliktust elintézni.

De nemcsak a budai tartózkodásnak, hanem már a király érkezésének is rendkívüli érdekessége lesz. Eddig — kiválóan ünnepélyes alkalmakat nem számítva — az uralkodó érkezése alig csalt ki egy pár kíváncsi embert a fővárosnak azon utcáira, amelyeken az udvari fogat elhalad. Holnap azonban közel százezer ember vonul föl az uttestre. A budapesti szociáldemokraták ugyanis valóra váltják azt a minap már ismertetett tervüket, hogy hatalmas tömegben fogadják az uralkodót és érkezésekor méltóságteljes tüntetést rendeznek mellette és az általa propagált általános választói jog mellett.

A király jöveteléről és a tervezett nagyszabású tüntetésről az alábbi távirati tudósítást adjuk:

Félhivatalosan jelentik, hogy a király holnap este 7 órakor Budapestre érkezik. A budai várpalotában megtették már az összes előkészületeket a felség fogadására és az udvari személyzetnek egyrésze is bejött már a magyar fővárosba.

A több hét óta híresztelt terv, hogy t. i. a budapesti munkásság tüntetőleg ki fog vonulni a király fogadására, meg is valósul. A mai éj folyamán ugyanis a következő vörös plakátokat ragasztották ki a főváros utcáin:

Munkások, elvtársak!

Csütörtökön este 7 órakor a nyugati pályaudvaron érkezik meg a király. A pályaudvartól a Váci-köruton, a Fürdő-utcán a Lánchidig a járda legyen a mienk!

Ott legyetek!

Éljen az általános titkos községenkénti választói jog!

A szervezett munkásság.

Fővárosi tudósítónk értesülése szerint az utcai tüntetés eszméje nem a szociáldemokrata párt vezetőségé, hanem azé az ad hoc alakult 50 tagból álló bizottságé, amely az általános választói jog propagálására alakult. A munkásoknak azt a jelszót adták ki, hogy ünneplő ruhában, vörös kokárdával a mellükön lépjenek el a járdákat. A szociáldemokratáknak adott utasításban az is benne van, hogy a munkásság teljes csöndben, méltóságteljesen üdvözölje a felséget, mint az általános választói jog reformjának kezdeményezőjét a monarchiában. A tüntetésnek egyik célja az is, hogy megmutassák a királynak, milyen erős és nagy táboru a magyar munkásság.

A demonstráció a legkényesebb helyzetbe a fővárosi rendőrséget hozta. Ez nem tudja most, hogy mitevő legyen, de azt érzi, hogy a lojalitás kifejezését nem akadályozhatja meg. A munkásság fölvonulását nem is jelentette be a rendőrségnek és nem is tömegesen, hanem hármával-négyesével fog azon az utvonalon fölállani, amelyen a király fogata elhalad.

Tébolydába záratta a férjét.

Ép elmével a Lipótmezőn.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 5.

Szinte szokássá vált már az, hogy keletlen családtagokat ép elmével az örültek házába csuknak, ahonnan csak a véletlen folytán szabadulhatnak ki. Nemrégiben egy orvos került az örültek házába s csak nagynehezen hagyhatta el az élve eltemetettek hajlékát. Most hasonló eset történt a fővárosban. Egy honvédelmi miniszteriumbeli tisztviselőt hurcoltatott a Lipótmezőre a felesége, mert megakart szabadulni tőle, hogy felvehesse a férje után járó biztosítási díjat. A szerencsétlen ember csak nagynehezen igazolhatta épelméjűségét, de ennek dacára sem szabadulhatott ki a tébolydából. Az esetről Budapest-ről az alábbiakat táviratozzák:

Katona János honvédelmi miniszteriumbeli irodatisztet nemrégiben a Lipótmezőre szállították. Egyik hivatalnoktársa, aki jó barátja az örültek házába hurcolt Katonának, véletlenül a lipótmezei tébolydánál sétált, amikor észrevette

kollegáját, aki a következő tartalmu papírlapot dobta ki a tébolydából:

Honvédelmi miniszteriumbeli kollégámat könyörögve kérem, hogy segítsenek rajtam, gondoljanak rám, mert áldozat vagyok. Elástak, eltemettek, mint egy utolsó döglött macskát. Katona János.

Amikor kollégái megtudták Katona szomorú sorsát, kimentek hozzá, hogy segítsenek rajta. Katona a következő szenzációs részleteket mondotta el tisztviselőtársainak.

A felesége és a mostoha fia szállították ki a tébolydába. Semmi baja nincsen, legfeljebb egy kis reuma gyötörte, ami miatt néhány héttig a Szent János-kórházban feküdt. Amikor a kórházból kijött, pár napi otthon időzés után mentőkocsi állt meg a háza előtt és négy marok leány beszállította a Lipótmezőre. Mint nyugodt és higgadt ember nem bizonyította be épelméjűségét, mert attól félt, hogy annál bolondabb embernek tartják. Kollégáinak elmondhatja, hogy épeszü, egészséges, józan és hogy a felesége azért záratta be, mert az ő tudta nélkül tízezer koronára biztosította és erre a pénzre vágyott abban a reményben, hogy férje elpusztul a tébolydában.

Katona tisztviselőtársai kijelentették a tébolyda igazgatósága előtt, hogy kizártnak tartják, hogy Katona elmezavart. A szerencsétlen tisztviselőt azonban nem bocsátották ki a Lipótmezőről.

A Visontay-Sebesi pör.

Szakértői szemle egy leányszobában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Az aradi kir. törvényszék felebbviteli tanácsa ma döntött a nevezetes perben, amelyben Visontay Kálmán tanár butortervezése a szakértők kritikája alá került.

Sebesi Ferenc asztalosmestor néhány hónappal ezelőtt perbefogta Visontay Kálmán gimnáziumi tanárt, mert egy 360 koronát kitévő megrendelését nem egyenlítettte ki. Visontay a tárgyaláson viszontkeresetet indított azon a címen, hogy ő butorokat tervezett Sebesinek, aki az ezért járó 400 korona tiszteletdíjat nem fizette meg neki.

Sebesi elismerte ugyan, hogy megbízást adott butorok tervezésére, azokat át is vette, tagadta azonban, hogy azok megérnék azt az összeget, amelyet Visontay értők követel.

A bíróság erre szakértőket bízott meg a tervek felülvizsgálatával, akik úgy találták, hogy a tervek teljesen nélkülözik az eredetiséget s nem egyebek közönséges kompilációknál. Méltányolva azonban a másolással járó fáradozást, ötven koronára becsülték azt az összeget, amelyet Visontay Sebesin követelhet. A polgári bíróság ez alapon megítélte Sebesinek a követelése teljes összegét, ellenben kötelezte a tervezői tisztelet díj megfizetésére.

Visontay Kálmán az ítélet ellen felebbezést jelentett be, a melylyel Ribitzey Ferenc törvényszéki bíró elnöklété alatt ma foglalkozott az aradi kir. törvényszék polgári felebbviteli tanácsa. Visontay Kálmán felebbezésében kifejtette, hogy a szakértők, akik véleményt mondtak az ő működéséről, nem is látták valamennyi tervet s kérte a bíróságot, hogy a bizonyítást ily irányban egészítse ki.

A felebbviteli tanács helyet adott a kérelemnek, s ma délelőtt a felek, ezek ügyvédei és a szakértők megjelentek Pelegrini József vállalkozó Kossuth Lajos-utcai lakásán, ahol egy, a Visontay Kálmán tervei alapján készült leányszoba butorait szemléltek meg. A szak-

érték, *Béti* Odön, *Jankó* Gyula és *Reinhardt* Kálmán megállapították, hogy a szoda berendezésében tényleg voltak olyan darabok, amelyek terveit az előző tárgyalás alkalmával nem mutatták be nekik, de ezekről is csak olyan véleményt adhatnak, mint Visontay Kálmán egyéb terveiről. Értéktelen másolás valamenynyil s legfeljebb öt koronát érnek meg.

A felelősségi tanács erre *Szalay* Arnold dr. ügyvéd indítványára elutasította Visontay Kálmánt viszontkeresetével, de *Sebesi* Ferenc ítéletét is lejjebb szállította, amennyiben 360 korona helyett csupán 254 koronát ítél meg a szállított butorok fejében. Az első bíróságnál felmerült perköltségeket 100 koronára mérsékelte, a felelősségi tárgyalás költségeit pedig kölcsönösen megszüntette.

Ezzel az ítélettel ez a sok port felvert polgári per végleg befejezést nyert.

MULATSÁGOK.

(=) **Kabaret a Baross-parkban.** A Fehér Kereszt-egylet rendező-bizottságának esütörtökön délután három órakor a városháza főispáni helyiségében tartandó ülésén véglegesen megállapítják a június 9-iki nagyszabású parkünnepély programját. A *Károlyi* Melinda grófnő elnöklése alatt működő rendező-bizottság fáradozásának sikerült rendkívül változatos és élvezetes műsort összeállítani, amelyet ma még meglepetésnek tartogatnak és csak a hét végén fogják teljes részletességgel közzétenni. Az egylet vezetősége ma még csak annyit árul el, hogy a pezsgő és a sorsjegysátorban Arad egész előkelő hölgyvilága fog a jótékony cél érdekében buzgalommal árusítani, az aradi Atletikai klub elismert bajnokai bohókás mutatványokkal szórakoztatják majd a közönséget, a melynek az esti órákban a Maros tulsó partján rendezendő pompás tűzijáték is nem mindennapi látványosságot fog nyújtani. Az est *pièce de resistance* a az aradi Nemzeti Színház tagjainak Kabaret-előadása lesz. Ezen *Kállay* Jolán, *Novák* Irén, *Leövey* Leó, *Szathmáry* Árpád és *Faludy* Károly művészek fogják gyönyörködtetni a közönséget, *Mariházy* Miklósnak, mint konferenciának közreműködése mellett. Végül fölemlítjük, hogy a Máv. dalkör és a vaggongyári daloskör is hangversenyekkel hozzájárulnak az est sikeréhez.

HIREK.

Szalutálni!

Arad, június 5.

Az embereknek ama alosztálya, amely kopasz elnevezés alatt ismeretes, bizonyára örömmel fogadja azt a reformot, amely most Bécsből indul ki hódító útjára. *Harrah* János gróf reformálni akarja a köszönést és mozgalmat indít, hogy az emberek a kalaplevétel helyett egyszerű katonai tisztelegéssel köszöntsék embertársaikat. A nemes gróf egyesületet akar szervezni, aminek tagjai szalutálva köszönnek.

Néhány évvel ezelőtt, amikor egy szigorú télen az influenza, mint új betegség lépett fel, már akadtak emberek, akik szalutálva köszöntek. Ezek főként olyanok voltak, akiknek fején tollhold fénylett. Annak idején az influenzával együtt divott a szalutálás. Nyár jöttével azonban megszűnt az új köszönési módszer. Egynéhányan, akik a szalutálás zászlóját magasan lobogtatták, még egy télen át szalutáltak, azután parókat szereztek és kalaplevéve köszöntek, vagy pedig nem szereztek alhajat és kitétek magukat a náthának.

Harrah gróf most ismét életre akarja kelteni a szalutálást. Sőt röpiratot is írt, amelyben a kalaplevévést történelmi adatokkal támadja meg és elérkezettnek látja az időt, hogy ezt a szerinte egészségtelen köszönési szokást kiküszöbölje az emberiség.

A kopasz emberek szempontjából üdvös *Harrah* gróf reformja, mert nem kell parókat szerezniük. Viszont a parókakészítők el fogják átkozni a reformátort, mert nem adhatnak túl a parókákön és nem hirdethetik, hogy nincs többé kopasz fej. *Harrah* gróf felé áldások fogak szállani azoknak részéről, akik a mostani köszönéssel hamarosan tönkre teszik a kalapjukat. Azonban a pokolba fogják őt kívánni a kalapkereskedők.

A dolog Bécsből bizonyára ide is átszivárog, bár itt aligha lesz olyan jó talaja. Nem, mintha kopasz emberek híjával lennének. De Bécsben valószínűleg az is népszerűvé teszi a szalutálást, hogy *katonás*. S Magyarországon már nem rajonganak a katonás divatokért.

— **A koronázási emlékűnnep Aradon.** A király megkoronázásának negyvenéves évfordulóját Aradvárosa is megünnepli. *Károlyi* Gyula gróf főispán ártir ugyanis a városhoz, hogy ünnepelje meg a koronázási jubileumot. *Varjassy* Lajos polgármester ma megkérte az összes hitfelekezeteket, hogy a koronázási évfordulón tartsanak ünnepi istentiszteletet. A róm. kat. templomban megtartandó istentiszteleten a város törvényhatóságának, a polgári hatóságoknak és a helyőrségnek küldöttségei szintén részt vesznek.

— **Kossuth Lajos Tódor Budapesten.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi, hogy *Kossuth* Lajos Tódor a napokban Budapestre érkezik *Kossuth* Ferenc látogatására. Az olasz vasutigazgatót meghívták a dobsinai *Kossuth* szobor leleplezésére, amelyen részt is fog venni.

— **Az új titkos tanácsosok.** *Budapest*-ről táviratozzák: A képviselőházban komoly formában elterjedt hír szerint a hivatalos lap legközelebbi számai közölni fogják azokat a kitüntetések, amelyek az alkotmány helyreállításának, illetve a koronázásnak 40. évfordulója alkalmából lesznek. A kitüntetéseknek egyrésze már a *holnapi* hivatalos lapban jelenik meg. E kitüntetések a következőknek titkos tanácsossá való kinevezése: *Justh* Gyula, *Kossuth* Ferenc, *Jekelfalussy* Lajos, *Zichy* Aladár gróf és *Günther* Antal. A házelnöknek a mai ülésen már sokan gratuláltak és ő fogadta is az üdvözléseket. A hivatalos lapnak közelebbi számai még a következőknek titkos tanácsosi kinevezését fogja közölni: *Nákó* Sándor gróf fiúmei kormányzó, *Párny* Sándor szepesi püspök, *Zelenka* Pál evangélikus püspök, *Wesselényi* Miklós báró koronaőr, *Andrássy* Sándor gróf orsz. képviselő, *Majláth* György gróf, *Eszterházy* Miklós herceg és *Eszterházy* Miklós Mór gróf, a főrendiház tagjai.

— **A nagyszombeni érsek Aradon** *Metianu* János nagyszombeni görög keleti román érsek metropolita holnap délután négy órakor Budapestre utaztában Aradra érkezik. Az érseket a pányudvaron *Papp* I. János aradi román püspök fogadja, a ki valószínűleg csatlakozik hozzá, s szintén fölutazik Budapestre a koronázási ünnepeken való részvétel céljából. — *Popp* I. János püspök különben néhány nap előtt egyházmegyéje papságához pásztorlevelet intézett, a melyben meghagyja, hogy *június 8-án* az egyházmegye összes templomaiban misét tart-

sanak, a melyen a nép előtt a koronázás jelentőségét fejtegetsék a lelkészek.

— **Minisztertanács.** *Budapest*-ről táviratozzák, hogy ma este rendes heti minisztertanács volt, amelyen az összes miniszterek részt vettek. A konferenciát vacsora követte, amelyen jelen volt *Justh* Gyula házelnök is.

— **A tanítói javaslatot szentesítették.** *Budapest*-ről táviratozzák, hogy a *Lupia* című román nemzetiségi lap bécsi értesítése szerint a nem állami tanítók fizetésrendezésétől szóló javaslat szentesítése befejezett ténynek tekinthető.

— **A horvát bán beteg.** Zágrábról táviratozzák: *Pejačević* gróf, horvát bán e hó 3-án hirtelen rosszul lett. Orvosa megiltotta neki a szabadban való járást és abszolút nyugalmat ajánlott. A betegségre való tekintettel a bán valószínűleg nem vehet részt a koronázási jubileumi ünnepeken.

— **A zirci képviselőválasztás.** Zircről táviratozzák, hogy ma volt Zircen a képviselőválasztás. Az *Udvary* Ferenc mandátumának megsemmisítésével megüresedett kerületben három függetlenségi jelölt küzdött a képviselőségért. A választás este 7 órakor ért véget és eredménye az lett, hogy *Ivánka* Imre 972, *Kállay* Frigyes volt huszárfőhadnagy 574 és *Lessey* József 190 szavazatot kapott. Így tehát *Ivánka* lett a kerület képviselője.

— **Negyvennyolcas főispán Békésmegyében.** A békésmegyei függetlenségi párt mozgalmat indított annak érdekében, hogy a békésmegyei főispáni széket, a mely dr. *Fábrý* Sándor távozásával üresedik meg, negyvennyolcas párti emberrel töltsék be. Ebben az ügyben küldöttséget akartak jmeneszteni *Apponyi* Albert kultuszminiszterhez, mint a békésmegyei függetlenségi párt elnökéhez. Az elhatározásról a párt a kultuszminisztert értesítette is. Ezen értesítésre aztán a múlt hét szombatján a párt főjegyzőjéhez *Apponyi* gróftól távirati válasz érkezett. A válasz szövege:

Pándy István főjegyző

Békéscsaba.

Függetlenségi párt választmánya határozatának végrehajtása főispáni kinevezés tárgyában *őhajlásuknak megfelelő intézkedéssel biztosítva lévén*, nem szükséges felelővételük. *Apponyi*.

A negyvennyolcas főispán személyére még biztosat nem tudnak. Különben az új főispán kinevezése csak július hó közepén válik aktuálissá, miután az ideig dr. *Fábrý* Sándor megmarad a főispáni állásban.

— **Polónyi harcra készül.** *Polónyi* Géza egy boulevardlap híre szerint napokkal e előtt a Margitszigeten egy vacsora alkalmával a következő nyilatkozatot tette politikusok körében a mai helyzetre vonatkozólag:

— Én a mai politikai alakulásokkal már nem vagyok megelégedve. Még kevésbé a jövő helyzettel, melyet nagyon sötétnek látok. Az én tisztelt barátaim nem jól csinálják a dolgukat és félek, hogy a nemzeti kormány nagy csalódásokkal fogja misszióját befejezni.

Ez volt *Polónyi* Gézának megjegyzése a mai helyzetre vonatkozólag. Majd így folytatta a volt igazságügyminiszter:

— Ezt így tovább én sem bírom télenül szemlélni és teljesíteni akarom hazám és pártom érdekében a kötelességemet. Most még az egészségem nem olyan jó, hogy kiléphetnék a porondra és szükségem van nyugalomra, üdülésre. E célból *Gastelnba* utazom a elmegyek *Marienbadba* is. Az ősszel azonban hazatérve, teljes erővel fogok hozzálátni terveim keresztülviteléhez. *Harcolni fogok az ősszel*...

A politikusok nem igen értik, hogy mit akar *Polónyi*. Akciója nyilván ellenzéki jellegű.

nek ígérkezik s mint ilyen kétségkívül érekes dolgot fog jelenteni.

— **A kuriai biráskodás meghosszabbítása.** Budapest-ről táviratozzák: A képviselőház mai ülésén *Günther* Antal igazságügyminiszter betérjlesztette a képviselőválasztásokról szóló kuriai biráskodási törvény módosítását és érvényességének meghosszabbítását tartalmazó javaslatot. A törvényjavaslatnak 72 szakasza van és a törvény érvényességét 12 évben állapítja meg. A most érvényben levő törvény 1902-ben jár le, de a megokolás elmondja, hogy a mostani törvény hézagainak pótlása végett terjesztetik elő a javaslat, amelyet a képviselőház még a nyári szünet előtt fog letárgyalni.

— **A Történeti Képcsarnok megnyitása.** Budapest-ről táviratozzák: Az állam tulajdonát képező Történeti Képcsarnokot ma délben tizenkét órakor nyitotta meg ünnepélyesen *Apponyi* Albert gróf közoktatási miniszter, a Magyar Tudományos Akadémia palotájában. Az ünnepélyes megnyitásra diszes, előkelő társaság gyűlt egybe a termekben. A minisztert a képtárak igazgatója és rendezője: *Kammerer* Ernő min. tanácsos fogadta. Az üdvözlés után a miniszter nyomban megkezdte körutját és nagy figyelemmel nézte végig az érdekes képeket. Szemle végével melegen gratulált az ügyes rendezésért *Kammerer* nek s örömet fejezte ki a fölött, hogy a képcsarnok végre állandó otthonra talált.

— **Városház-avatás Pécs-ről táviratozzák:** Ma avatta föl Pécs város közönsége a 800,000 korona költséggel létesített gyönyörű, új városházának közgyűlési termét a város egész társadalmának jelenlétében. A diszközgyűlést *Erreth* János főispán nyitotta meg határos beszéddel. *Nendvich* Andor polgármester felavató beszéde után a közgyűlés kitörő lelkesedéssel a koronázási jubileum alkalmából hódoló felirat küldését határozta el, majd a pécsi országos kiállítás fölkarolása miatt *Wekerle*, *Andrássy*, *Kossuth*, *Apponyi* és *Darányi* minisztereket, valamint *Szterényi* államtitkárt a város *diszpolgárvá* választották. A diszpolgári oklevelet annak idején küldöttség adja át a kormány tagjainak.

— **Hubay Jenő — magyar nemes.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Hubay* Jenő hegedűművésznek, az országos magyar zeneakadémia tanárának és törvényes utódainak, úgy a zeneművészet, mint a közjótékony-ság terén kifejtett működése elismerésül, a magyar nemeséget adományozta a „Szalattnyai” előnévvel.

— **Roosevelt Európába jön.** A londoni *Tri bune* jelent New Yorkból: *Roosevelt* elnök megígérte feleségének, hogy előki megbízatásának lejártá után *Európába* megy, hogy hosszabb időn keresztül üdüljön.

— **Vizsgálat a munkás szakszervezetekben.** Az aradi szervezett munkások szakszervezeteinek könyveit ma kezdte megvizsgálni ifj. *Varjassy* Lajos dr. rendőrfogalmazó, iparhatósági helyettes biztos. A mai napon a famunkások szakszervezetének könyvelt vizsgálta át az iparhatósági biztos, aki eddig a szervezet vezetésében és pénzkezelésében semmi rendellenességet sem tapasztalt. A vizsgálattal kapcsolatban az a hír terjedt el a városban, hogy azért vált szükségessé a hatósági vizsgálat, mert a szervezett munkások állítólag két szervezetlen famunkást utaztattak el és ezt a famunkások szervezetének pénzből tették. Ez a híresztelés azonban a mai vizsgálat folyamán nem bizonyult valósnak. Az iparhatóság holnap folytatja a szakszervezetek könyveinek átvizsgálását.

— **A különböző mérték.** A cselédtörvény becsületsértési szakaszánál megvívott nagy

küzdelem részleteiről még ma is sok érdekes dolgot beszéltek a képviselőház folyosóján. Különösen sok szó esett arról az agitációról, amelyet *Návay* liberális szellemű módosító indítványa mellett *Justh* Gyula elnök fejtett ki. *Justh* humanizmusa és liberális felfogása sehogyan sem találta megengedhetőnek, hogy a gazda szabadon szidhassa cselédeit. Ez annál szebb dolog *Justhtól*, mert a Ház tiszteletreméltó elnöke tüzes temperamentumu ember, már pedig a tüzes vérmérsékletű embereknek néha nagyon jól esik, ha egy-egy erősebb kifakadással könnyíthetnek a lelkükön. És ime *Justh* szívvél lélekkel ellene volt a cseléd szabad szidalmazásának.

Káth Endre, a Ház egyik jegyzője komikus sóhajjal mondta erre vonatkozólag a folyosón:

— Az elnökünk igen heves agitációt fejtett ki a szabad szidalmazás ellen, minket, jegyzőket pedig fent, az előki emelvényen úgy szid, mind a bokrot!

— **Az aradi mérnökegyesület kirándulása.** Az aradi mérnök és építész egyesület e hó 2-án, vasárnap Nádásra sikerült kirándulást rendezett. A 80 tagból álló társaság a reggeli szimfóniánál 3 külön kocsjában helyezkedett el, melyek Nádason lekapcsoltattak. A legjobb hangulatban tette meg a társaság *Grosz* József iparvasutján az elő 9 kilométert. Az utazást a megeregt záporosó kissé elrontotta. Nádás fűrésztelepre érkezés után az idő kiderült és a szabadban cigány zene mellett elköltött ebéd feledtette a kálott zivatart. Ebéd végével a fatalság táncra perdült. A visszautazás ismét esővel kezdődött, de ez szerencsére hamar elállott, úgy hogy a kincstári erdőben már szép tiszta világítás mellett élvezhették a kirándulók a fenséges látványt és levegőt.

A kiránduláson résztvettek: *Asszonyok:* Bayer Ferencné, Boros Vidáné, Finta Lajosné, Práter Zsigmondné, Grosz Józsefné, Grosz Károlyné, Halmay Andorné, Halmay Béláné, Katona Bóláné, Nachinébel Odónné, Németh Zsigmondné, Péterffy Andorné, Priegl Istvánné, Probst Mihályné, Rázel Józsefné, Verzár Istvánné, Virágh Lajosné. *Leányok:* Bak Judit, Boros Emma és Zelma, Farkas Vilma, Finta Sári és Klári, Gal Irénke, Grosz Juliska, Halmay Mady, Katona Ilonka, Kilenyi Irma, Nachinébel Böske, Péterffy Sárika, Priegl Irén és Gitta, Probst Böske, Tabakovits Mariska, Verzár Margit.

— **Irodalmi lopás.** Budapest-ről táviratozzák: A *Magyar Hírlap* írja, hogy a *Magyar Nemzet*-ben *Tréfa* címen megjelent tárcá, amely alá *Békeffy* Imre van írva, *közönséges plágium*. A nevezett tárcá *Michel Corday* ismert nevű francia író munkája, amelynek eredeti címe *Girande* volt. A fordítása megjelent a *Hét* 1898-iki évfolyamában és a *M. H.* 1905. november 17-iki számában. Az egész tárcában tíz sor volt eredeti, a többi megegyezik *Corday* tárcájával.

— **Halálozás.** *Hanecker* Ferencné szül. *Schmidtzy* Mária ma reggel 54 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhalt urinót családja és kiterjedt rokonság gyászolja. A temetés holnap délután négy órakor lesz a Rákóczi utca 18 ik szám alatt levő házból.

— **Örült nő a Ház karzatán.** Budapest-ről táviratozzák: A Ház mai ülésén *Vrbánics* Ferenc beszéde alatt a második emeleti karzatról egy gyászruhás hölgy nagy csomagot dobott le az ülésterembe. A csomag *Simkó* József képviselő elé esett, aki azután odavitte *Wekerle* Sándor miniszterelnöknek. A nőt lekísérték a háznagyi irodába, ahol vonakodott nevét megmondani, de irataiból kitűnt, hogy *Halmi* Gizella és hogy nagyon zavarosan segélyt kér a kormánytól.

— **Magyar címer az osztrák árukon.** Az utóbbi időben több oldalról panaszok tettek a miatt, hogy az iparhatóságok udvari szállítók részéről, gyártmányaikon alkalmazott magyar

országos címer használatáért, az ilyen áruk lefoglalása mellett, az iparhatóság 58. §-ába utköző eljárás címén a kibágási eljárást megindították. A kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott most ki s abban a következőket mondja: Az 1883. évi XVIII. törvénycikk 9. §-ának 2. bekezdése értelmében az ország egyesített címerét azok is használhatják, kik a m. kir. udvari címet a fennálló szabályszerű eljárás mellett eddig megnyerték vagy ezentul meggyerni fogják. Miután pedig úgy az idézett törvény megalkotása idején, mint azóta is, a szabályszerű eljárás az volt, hogy a m. kir. udvari szállítói cím osztrák udvari szállító címmel együttesen adományoztatott, az ilye udvari szállítók, kik a cs. és kir. udvari szállítói címet viselik, egyuttal magyar királyi szállítók is, akik az idézett törvényszakasz értelmében a magyar országos címet áruikon *tiljes joggal használhatják*. Eppen azért az ilyen cégeknek a magyar címerrel ellátott áruik még akkor sem képezhetik iparhatósági beavatkozás tárgyát, ha az illető áruk nem magyar származásúak. Megjegyzem még, hogy aziránt, hogy valamely cég udvari szállító-e, kétség esetében a kereskedelmi és iparkamarák nyújthatnak felvilágosítást.

— **Ibsen virágai.** Ibsen Henrik özvegye, arról értesítette *Lugne* Poét, a párisi Theatre L'Oeuvre igazgatóját, hogy legközelebb két kosárban elküldi neki a norvég költő sirján termett első virágokat. A levélben arra kéri az igazgatót, hogy a virágokat juttassa el *Duse* Eleonorához és *Suzanne* Despréshez megemlékezésül azért, azért oly lelkos szeretettel ábrázolták Ibsen nőalakjait. A megajándékozandók bizonyára nagy örömmel és mélységes meghatottsággal fogják venni a kedves küldeményt.

— **Magyar név.** A belügyminiszter megengedte, hogy *Stern* Lipót (Pál) aradi lakos nevét *Szities* re magyarsítsa.

— **A Központi-szálloda átadása.** Tegnap Kolozsvárról Aradra érkezett *Rónai* János, a Központi szálloda új tulajdonosa, hogy átvegye *Nagy* Lajostól a múlt hó folyamán megvett vállalatát. A szálloda s a vele kapcsolatos vendéglő és kávéház leltár szerint átvétele ma délután öt órakor kezdődött s a késő éjjeli órákban még egyre tart. A mennyiben reggelig az átadás befejezést nem nyerne, holnap éjjel folytatni fogják azt.

— **Szabók a hitelezés ellen.** A nagyváradai szabómesterek szervekedtek a rossz adósok ellen. Tarthatatlannak találták az állapotot, mely exisztenciájukat romlással fenyegette. Az általános drágulás igen érzékenyen érinti őket a szövetáruk emelkedése folytán. Ezenkívül a munkabérek is magasabbak, mint azelőtt, s ami ugyancsak elevenbe vág, a hitelviszonyok hátrányosan változtak, amennyiben a gyárosok a szabócégekkel szemben a hitelezést általánosságban korlátozták. A szabók ilyenképpen ugyszólván készpénzzel dolgoznak, készpénzzel fizetik a munkást, a gyárost, s ezzel szemben a legbizonytalanabb határidőre kell hitelt nyújtaniok. Amit összeroppanás veszedelme nélkül nem bírnak meg.

Erdekeik védelmére e-nélfogva szövetkeztek a nagyváradai szabócégek tulajdonosai, s közös megállapodással, egyetemleges kötelezettséggel a következő határozatot hozták:

1. Minden új vevő, ki részletfizetésre dolgozta, a rendelt ruha értékének arányában tartozik annak egyharmad részét előegképp lefizetni.

2. A nem részletfizetésre dolgoztató felek számlája a rendeléstől számított három hónap leforgása alatt esedékesnek tekintetik.

3. Az állandó megrendelők, kik eddig évenként egyszer rendezték számlájukat, ezután január és július hónapban teljesítik a fizetést.

4. Semminemű vasalás vagy javítás díjlanul nem teljesíthető.

5. Az a vevő, ki dacára valamely cégnél fizetetlen szabószámlájának, más cégnél tesz rendelést, csakis készpénz fizetés ellenében szolgálható ki.

6. Az ugynevezett rossz fizetőkről a szabó cégek szigorú diszkreció mellett maguk között nyilvántartást vezetnek, s erről egymást esetről-esetre kötelességszerűen informálják.

— Elveszett egy *Jasmin* névre hallgató kis fekete ratler-kutya. Tulajdonosa felhívja a becsületes megtalálót, hogy [kutyáját illó jutalom mellett Sina-utca 1. b. szám alatt adja át. 1533

— *Szi vasy István*, kárpos és diszítő, Weitzer-János-utca 19. szám alatt, elvállal ebben a szakmában a legszebb és legdiszesebb kivittel munkákat, gyorsan és jutányos árák mellett. 421

— *Praeservatív* ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 201

A kolduspap hagyatéka.

Harc háromszáz ezer korona körül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

A Rókus kórházban elhunyt kolduspap, *Gerlach Ferenc* dr. 300.000 koronájának a sorsa még mindig nem dőlt el. Még mindig folyik a harc a nagy pénzekért, az egyház harcol a rokonokkal, akik több oldalról jelentkeztek, hogy rátegyék a kezüket *Gerlach* pap örökségére.

Körülbelül két hét előtt megjelent a rókus lelkésznél *Keszler József* dr. württembergi ügyvéd, eladta, hogy ő a németországi *Gerlachok* megbízásából jött Budapestre, hogy bizonyítsa, miszerint *Gerlach Ferenc* dr. Württembergben született, több néneje, sógora lakik a városban, akik jogot formálnak az örökséghez. A német ügyvéd megmutatta az irásokat is, melyek szerint be lehet bizonyítani, hogy a kolduspap németországi származású, tizenhétéves koráig Württembergben élt, onnan került Magyarországra és Budapestre.

A rókus lelkész átvette az irásokat s az egész esetet közölte az esztergomi egyházi hivatalal, amelyre reá van bízva az örökség kezelése. Később doktor *Keszler* maga is leutazott Esztergomba, hogy a káptalan megbízottjával meg tárgyalja a dolgot. Erre azonban nem került sor. Az esztergomi egyházi hatóság azzal felelt a követelésére, hogy kikereszte *Gerlach Ferenc* írásai közül születési bizonyítványát, mely szerint a dugszdág koldus lelkész nem Württembergben született, hanem *Tapolca Szent-Györgyön* és törvénytelen gyermek volt, nem lehetnek tehát törvényes rokonai.

A württembergi ügyvéd pillanatra sem jött zavarba.

— Ugy? — mondta — törvénytelen származású volt *Gerlach Ferenc*. Akkor nem lehetett pap sem, mert a katolikus dogma nem ismeri el papjelöltnek a törvénytelen fiukat. Ha törvénytelen gyermek volt *Gerlach Ferenc*, akkor nem lehetett pap, bitorolta a reverendát és vagyondát nem is hagyhatta a katolikus egyházra.

Jelenleg így áll a bonyolult, összezavart örökségi botrány. Késhegyig megy a dolog, mindkét fél követeli a 300.000 koronát és nem akar lemondani róla semmiféle körülmények között.

Van még egy harmadik csoport is, mely azt vitatja, hogy a pénz egyáltalában nem is volt *Gerlach Ferenc* tulajdona, hanem jogtalanul jutott hozzá. Egyáltalában lehetetlenség tisztán látni az ügyben s a sok elágazású, bonyolalmas örökségi ügy minden bizonynyal esztendőnk mulva sem fog pozitív eredményre vezetni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A hitvesgyilkos perét elhalasztják. *Donát* Sándor, a hitvesgyilkos pécskai gazda perét holnap reggel kezdi tárgyalni az esküdtszék. Bár a törvényszék minden előkészületet megtett a tárgyalásra, valószínű, hogy nem fogják azt megtartani. A vádlott ugyanis jelenleg Pécskán súlyos betegen fekszik. Azt a golyót, amelyet annak idején a fejébe röpített, még máig sem sikerült eltávolítani, s dacára a gondos orvosi kezelésnek, egyre betegeskedik. Ha *Donát* holnap nem jelenik meg az esküdtszék előtt, bünperét a következő ciklusra halasztja a törvényszék.

§ A knézi mérgekverők. Temesvárról táviratozzák: A knézi mérgezési bűnpörben ma befejezték a bizonyítási eljárást. Az ügyész a *Riedler* Katalin ellen emelt vádat, miután nem bizonyosodott be, hogy férjét megmérgezte volna, elejtette és rögtön szabadlábra helyezték. A perbeszédre holnap kerül a sor.

§ Ügyvédek sérelme. A képviselőház igazságügyi bizottságában *Sághy* Gyula képviselő kérte, hogy ügyvéd is lehessen védő a vasutasok fegyelmi bírósága előtt. A kormány ezt azzal ellenezte, hogy akkor a horvát ügyvéd *horvátul akar majd beszélni és így újból felmerül a nyelvkérdés problémája.*

A bizottság ezt az álláspontot — írja a Jegtudományi Közlöny — magáévá tévén, megelégedett a jelentésben felveendő azon, meglehetősen platonikus elvi kijelentéssel, hogy ez nem érinti az ügyvédeknek azon jogát, mely szerint minden hatóság előtt szabadon képviselhetnek feleket. Csodálkozással kell fogadnunk az igazságügyi bizottságnak ezen, a vasutasokra nézve veszedelmes, az ügyédi karra nézve pedig sérelmes állásfoglalását. Azt hisszük, még a legtávolabbi lehetősége sincs meg annak, hogy az ügyvédi védelem megengedése mellett a nyelvkérdés bele legyen vonható a diskusszióba. Az ügyvédi védelem megengedése egyáltalán nem jelentette volna azt, hogy a vasutasok közhivatalnokok vagy hogy fegyelmi bíróságuk közhivatalnok felett törvényűlő fegyelmi bíróságot képez. Ügyvéd nem mindig hatóság előtt jár el, hanem igen gyakran képviseli a feleket magánfelek, társulatok és testületekkel szemben úgy, hogy abból, hogyha az ügyédi védelemnek a lehetőségét a törvény nem zárja el, nem következik a legkevésbé sem az, hogy az a személy, akinek érdekeit ügyvéd védi, közhivatalnok, sem az, hogy az a fórum, mely előtt ügyvéd is megjelenhet, közhatalóság. Ami a nyelvkérdést illeti, az éppen úgy felmerülhet ügyvédi képviselő mellett, mint anélkül. A védőnek a bíróság tárgyalási nyelvén kell beszélnie, a bíróság tárgyalási nyelvének kérdése pedig nem attól függ, hogy van-e védő és ha igen, hogy kebelbeli kartárs-e a védő, vagy ügyvéd. A vasutasokra nézve pedig igen fontos érdek az ügyvédi képviselő. A fegyelmi vizsgálat, melyet állandó fegyelmi biztos vezet, nem nyilvános, a főtárgyalásról a nyilvánosság ki van zárva. — Külön vádhatóság áll szemben a vádlottal, aki védelmét csak helybeni szolgálatban álló kollegájára bízhatja, akinek sem elegendő ideje nincs az előkészülethez, sem szakértelme nincs hozzá. Nagyobb ügyet alig vállalhat ily szolgálatban levő vasutas, akinek a javaslat azt is megtiltja, hogy nem ritkán nagy fáradsággal járó munkájáért díjazást fogadjon el. A javaslat fegyelmi eljárása veszedelmesen hasonlít a száz év előtti időből való katonai büntető eljárás-hoz, amely épp úgy kizárja a nyilvánosságot, éppén úgy szervezi a vádhatóságot és szakasz-

tott ilyen módon korlátozza a védelmet. Már az újabb katonai perrendtartások is megengedik az ügyvédi védelmet és nem hibetjük, hogy e védelmet a fegyelmi eljárásban egy modern törvény kizárhatná.

§ Lopásért — három évi fegyház. Rég nem volt olyan zsibvásár az aradi törvényszék előtt, mint ma. A bűnfeleknek tömege szinte betöltötte az emelvény előtti egész teret. Két csöví vadászpuskától a gondosan számozott üvegcserepekig mindenféle lim-lom volt ott, amelyet a világosi szőlőtermelők kornából lopkodott össze *Flureas* Petru. A törvényszék *Bittó* József elnöklete alatt ma délután vonta felelősségre a tömeges lopásért az enyveskező parasztot, s összbüntetésül háromévi fegyházal sújtotta.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Tenyészállat kiállítás Nagykamarason.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 5.

Június hó 2 án, vasárnap rendezte az Arad-vármegyei Gazdasági Egyesület Nagykamarás községben ez évben az első tenyészállat kiállítást, mely a községi lakosság és a környékbeli többi községek gazdaközönségének élénk érdeklődése mellett folyt le.

Az egyesület vezetősége részéről *Vásárhelyi* József igazgató elnök, *Keller* Iván ügyvezető titkár és *Kemény* Szilárd titkár, továbbá *Purgly* László földbirtokos, *Bresovay* István m. kir. állattenyésztési ker. felügyelő és *Kellner* György törvényhatósági állatorvos reggel 9 órakor kocson érkeztek a községbe, akiket a község határában lovas bandérium kíséretében a község előjárósága fogadott. *Fikker* József jegyző meleg hangon üdvözölte az érkező vendégeket, akiknek nevében *Vásárhelyi* József mondott köszönetet a szíves fogadtatásért, s azután a bandérium kíséretében a kiállítás színhelyére, a piacra vonultak, ahol már ezernyi néptömeg várakozott az érkezőkre.

Vásárhelyi József igazgató elnök hosszabb beszéd kíséretében nyitotta meg a kiállítást, fejtegetve a gazdasági egyesület feladatait és az egyesülésben rejlő előnyöket, s buzdítva különösen a megjelent kisgazdákat, hogy igyekezzenek minél előbb és minél nagyobb számban tömörülni a közös érdekek megvédése céljából.

A bíráló bizottságok összeállítására került a sor, melyek a következőleg alakultak meg: A szarvasmarha bíráló bizottságnál: elnök *Bresovay* István állattenyésztési felügyelő, jegyző *Keller* Iván, tagok *Kokas* József, *Csiky* Sándor, *Szabó* Lajos, *Fikker* József, *Bartos* Ferenc, ifj. *Szkalak* Károly és *Fábián* József.

A lovaknál: Elnök: *Purgly* László földbirtokos, mint *Friebeisz* Miklós lötenyész bizottsági elnök helyettese; jegyző: *Kemény* Szilárd, tagok: *Mladin* Miklós, *Luxander* Géza, *Kellner* György, *Récsi* Miklós, *Vermes* Alfréd, *Lackovics* Aladár és *Szabó* József községbíró.

A bizottságok rögtön meg is kezdték a munkájukat, s 11 órára a bírálattal el is készültek.

Első díjakat nyertek: *Szabó* József nagykamarási gazda vörös tarka tehenével, *Nagy* András nagykamarási gazda 2 éves üszőjével, *Kali* János nagykamarási gazda fias kancájával és *Boda* Antal ugyancsak nagykamarási gazda 2 éves csikójával.

Ezen kívül díjakat nyertek még a következő gazdák: *Szabó* Mihály, *Bojtos* István, *Varga* István, *Mag* János nagykamarási gazdák és *Schéner* Mihály medgyesegyházi gazda tehenekét; *Fehér* János, *Kellemen* József, *Szabó* Mihály és *Németh* György nagykamarásiak, üszőkkel; *Sipos* Mihály magyarpécskai, *Tisbán* Ferenc almáskamarási, *Nagy* Gergelyné kisperegi és *Zám* István nagykamarási gazdák, fias kancáikkal; *Dékán* Mihály, *Gubis* Pál és *Bugyi* János, 3 — illetőleg éves csikóikkal.

Kiállítva volt összesen mintegy 70 darab tehén, 50 darab üsző, 85 darab fias kanca, 10 darab 3 éves és 14 darab 2 éves kanca csikó.

A díjak kiosztása után cseléd jutalmazás következett, még pedig *Molnár* Ferenc főhercegi uradalmi cselédnek a megjutalmazása, akit hosszú és hűséges szolgálataiért a földművelés-

Nagy választék
vegytani és fizikai ki-
sérleti üvegedényekben:

Lombikok,
Görek,
Woulff-féle palackok,
Mérceüvegek,
Fedlemezek,
Próba és üveg csövek.

Valódi
Auer és benoid-gáz
égőhálókat.
Villamos izzótesteket.

Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készletek. — Va-
lódi nikkel főző-
és diszedények

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224
Gebhart Testvéreknel
ARADON,
Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)
Városl. és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készízetések után 3% pénztárengedményt nyújtunk.

Ügyi miniszter 100 korona jutalommal és elismerő oklevéllel tüntetett ki.

A jutalomdíjat és oklevelet a főispán helyett **Mladin Miklós** eleki főszolgabíró buzdító beszéd kíséretében adta át a kitüntetett családnek, aki keresetlen szavakkal köszönte meg a jutalmat.

Ezután a fogyasztási szövetkezet korcsma helyiségében mintegy 100 terítékű közbéd következett, amelyen pohárköszöntőket mondtak: **Vásárhelyi József Darányi** Ignác földmivelésügyi miniszterre, **Fikker József** a gazdasági egyesület elnökségére, **Keller Iván** a községbeli kisgazdákra, **Kemény Szilárd Fikker József** községi jegyzőre, **Vermes Alfréd Mahler György** országgyűlési képviselőre, **Mahler György** a gazdaközönség együtt működésére és **Nagy László** eleki tanító **Mladin Miklós** főszolgabíróra. A kiállításból kifolyólag a földmivelésügyi minisztert a gazdák táviratilag üdvözltek.

Jelen voltak a kiállításon: **Vásárhelyi József** igazgató elnök, **Kokas József** alelnök, **Lekky István** miniszteri osztálytanácsos, **Brezovay István** állattenyésztési felügyelő, **Mladin Miklós** főszolgabíró, **Mahler György** országgyűlési képviselő, **Purgly László** földbirtokos, **Récsey Miklós** tisztartó, **Keller György** törvényhatósági állatorvos, **Luxander Géza** főhadnagy, **Szabó Lajos**, **Csikó Sándor**, ifj. **Szkalak Károly**, **Lackovics Aladár** gazdatiszt, **Keller Iván** ügyvezető titkár, **Kemény Szilárd** titkár, továbbá az eleki járásbeli községi jegyzők teljes számban és még nagy számu gazdaközönség.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 5.

Amerika ¼ olcsóbb, 30 fillérrel olcsóbb árak.
Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli szárlat	5 órai szárlat
Buza októberre	10.53—10.54	10.46—10.47
Zab októberre	6.90—6.91	6.88—6.89
Rozs októberre	8.65—8.66	8.59—8.60
Tengeri júliusra	5.83—5.84	5.82—5.83

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	656 50
Magyar hitelrészvény	758 25
Rima-Murányi vasmű részvény	540.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	674 25

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Június 5. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban 138—140 fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm feletti súlyban 138—140 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 140—141 fillérig; könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 141—142 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm feletti súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Június 2. napján volt készlet 33,599 darab, június 3. napján felhajtott 1644 darab, június 3. napján elszállított 231 darab, június 4. napjára maradt készletben 35,243 darab.
A hizott sertésüzlet irányzata: Nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

— Június 5. —

Központi szálloda. Juhász Bálint birtokos Silingyia. — Recsey J. dr. igazgató Kolozsvár. — Wessely Tibor dr. ügyvéd Budapest. — Hoffmann

Henrik tisztviselő és neje Budapest. — Kerner Gyula gyáros Temesvár. — Bachruch Miksa kereskedő Temesvár. — Papp Zoltán állatorvos Ternova. — Márkus József magánzó Budapest. — Sohl Ádám mérnök Budapest. — Szenes Emil kereskedő Temesvár. — Latinák Márton kereskedő Budapest. Gellyi Armin magánzó Budapest. — Winkler Jakab szállodás Déva. — Róna Imre szállodás és neje Kolozsvár. — Buchwald Odón birtokos Lunka. — Angot Béla kereskedő Budapest. — Szabó István orsz. képviselő Budapest. — Blath Fülöp birtokos Krakkó. — Preisach Ignác kereskedő Budapest. — Lipschitz Ignác kereskedő Krakkó. — Lendvai Miklósné Temesvár. — Fleischer Illés kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Münnich Károly Igló. — Tavolata P. és neje Medgyes. — Kenderesy Árpád földbirtokos Déva. — Gellonik Miklós honvéd százados Budapest. — Sziogyártó Arthur és családja Sárospatak. — Balog Kálmán dr. orvos Nagyvárad. — Lestyán Ákos hivatalnok Szolnok. — Macsaj Lajos birtokos Nagykőrös. — Nilus Imre Szabadka. — Vindics Ágostonné és leánya Szabadka. — Balla Lajos Kaposvár. — Sonnenfeld Zsigmond gazdálkodó Szabadka. — Takács Sándorné és leánya. — Barna Mór hivatalnok és leánya Budapest. — Szántó Sándor igazgató Lugos. — Sebesy Mihályné és családja Miskolc. — Pálfi Jenő gyárhivatalnok Fiume. — Katona Pál gazdálkodó Hódmezővásárhely. — Vinkler Ferenc gazdatiszt Nagyszénás. — Weisz Sándor kereskedő Budapest. — Bogdy József utazó Budapest. — Szántó Lajos utazó Budapest. — Heim Aron utazó Budapest. — Fischer Rudolf utazó Budapest. — Füstler József utazó Budapest. — Veinberger Mihály utazó Budapest. — Veisz Sándor utazó Budapest. — Járny L. Lajos utazó Budapest. — Klein Károly utazó Budapest. — Dózsa János utazó Budapest. — Bienenstock Gyula utazó Budapest. — Benedek Farkas utazó Budapest. — Greif Sándor utazó Budapest. — Fromovics J. utazó Bécs. — Viensteck Samu utazó Bécs. — Veiman D. utazó Bécs. — Herczföld A. utazó Bécs. — Schwarz Ottó utazó Bécs. — Mandl Herman utazó Bécs. — Ritter M. J. utazó Bécs. — Keller Hugó utazó Bécs. — Reizinger Izsó utazó Bécs. — Katzenstein F. utazó Hamburg.

Vass-szálloda. Kovács János kereskedő Nagyvárad. — Wolf Zsiga kereskedő Budapest. — Kovács József kereskedő Bécs. — Klein Eliás kereskedő Tarnov. — Besztercei Gy. kereskedő Silingyia. — Schwarz Sándor kereskedő Budapest. — Ruliter Adolf kereskedő Bécs. — Fischman Ignác kereskedő Vác. — Reis Lipót kereskedő Bécs. — Sándor M. kereskedő Bécs. — Király N. kereskedő Budapest. — Laky M. igazgató Temesvár. — Demhitz Dezső utazó Budapest. — Czigler Jenő utazó Budapest. — Krausz Ignác utazó Budapest.

Mikalakán,
a volt kincstári épületben levő
nagykorcsma
korlátlan italmérési joggal és
— szatócsüzlethehelyiséggel —
azonnal kiadó.

Bővebbet:

Reusz Mór nál

1504 Arad, Boros Béni-tér 12.

FERENCZ JÓZSEF keserüvíz

NYILTTER.*

Limbbeck János és fia

első magy. kir. szab. érokoporsó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alólirottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtetetlen jó nő, illetve édesanya, anyós, nagyanya, rógornő, nagynéne és rokon

HANEKKER FERENCNE

szül. Schumidtzky Máriának,

f. é. június hó 5 én reggeli 1/8 órakor, életének 54 ik és boldog házasságuk 30 ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai június hó 6-án, délután 4 órakor fognak Rákóczi-utca 18 ik számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szt.-mise a boldogult lelki üdvéért június hó 12-én, d. e. 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Arad, 1907. június hó 5-én.

Áldás emlékére!

Hanneker Ferenc, férje.	Ifj. Billich József, Billich Péter, Billich Ferike, Billich Mariska, Györgyösey Bözölke, Györgyösey Pirike, unokái.
Billich Józsefné, szül. Hanneker Aranka, Hanneker Janka, Györgyösey Ödönné szül. Hanneker Mariska, Hanneker Piroksa, Hanneker Kálmán, gyermekei.	Hanneker János és neje, a górn- és sógornője, Klatzig József, unokaöccse.
Billich József, Györgyösey Ödön, vejei.	1529

A KIS KERESZT söröző megnyitása.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a „Fehér Kereszt-szálloda” Deák Ferenc utcai részén új söröző helyiséget, az utcáról közvetlen bejárattal nyitottam.

Hol az Első Magyar Részvényfőzde kőbányai

Udvari sörét

poharanként 16 fillér és korsónként 24 fillérel, mindenkor friss csapolással mérem ki.

Berendeztem a házhoz szállításra 2, 4 és 6 literes családi korsókat, mit minden rendelésnél külön díjazás nélkül, házhoz szállítok.

Miért is a n. é. közönség szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

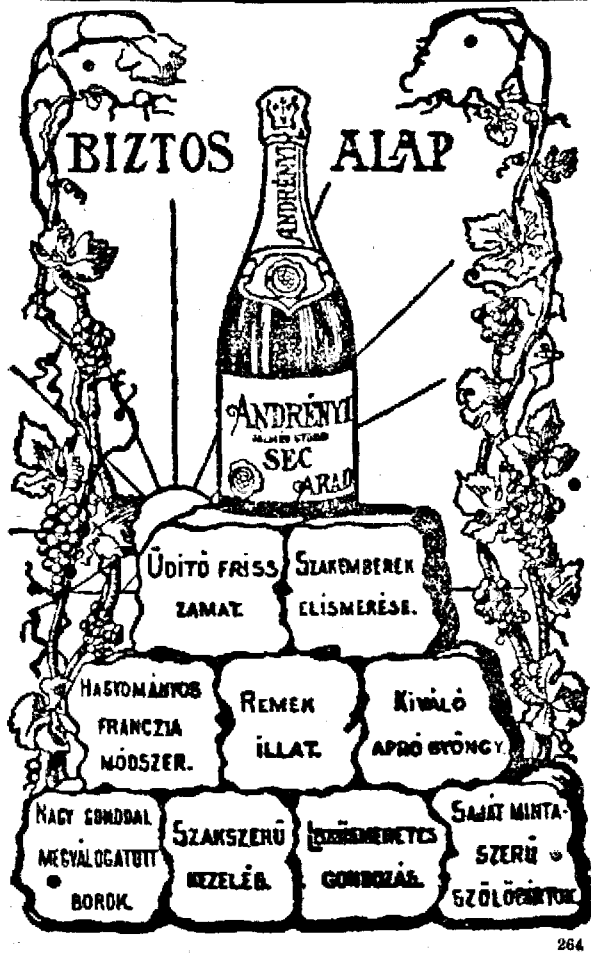
Braun Gusztáv,
szállodás.

Elismert legjobb szabásu

ingblusok, vászonruhák és aljak

RADÓ GYULA cégnél.

Nagymennyiségű
maculatura
jutányos áron
eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkőszén,
Porosz Salon-kőszén,

Porosz Légszesz Pirszén
és Porosz Dió-Pirszénben

Legjobb minőségekben jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos, jól kiégetett

Bükkfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Takaréktüzhelyben ajánljuk a kőszéntüzelést. Számos előnyök s jelentékenyen olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsijainkkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően **plombázott zsákokban** eszközöljük. 168

Kneffel Károly és Fia
vaskereskedés szénosztálya.

Telefon 139. sz.

Birtok

és **vetés-eladás!**

Aradmegyében

1425 magyar hold

prima birtok

idei bő terméssel

eladó.

A termést, a mely kitünően áll, külön is eladó, (a termés vevőkre nézve jó üzlet.) 1532

A venni szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek Angelina Tivadarnál, Muszkan (Aradmegye.)

Steckenpferd-Liliomtej-szappan

Bergmann és Társa gyártmánya Dresda és Teschen a E, volt és marad a naponkint beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyszappan pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszertárhelyekben és borbélyüzletekben. 1045

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokra a legmagasabb értékig törlesztési részletekben való visszafizetésre **közvetit**

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

A nagyszebeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó áron eladók, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes, Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lenkey-utca 16., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Uj Mikalakan a motoros mentén 440. számú ház, mely 3-4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor.-ért törlesztésre eladó.

Uj kocsikat

1042

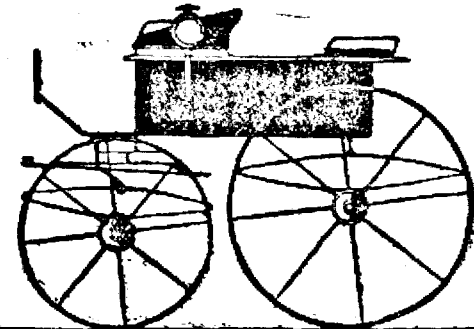
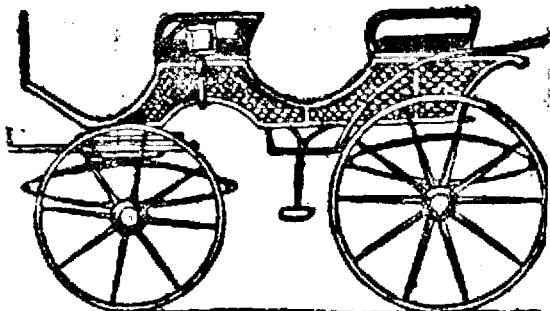
a legjobb kivitelben, valamint e szakmába vágó mindennemű javításokat a legjutányosabb árakért készít

Nádassy és Mészáros

kocsikészítők.

Arad, Boros Béni-tér 2. sz.

Kész kocsik raktáron kaphatók.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legjobb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkancs vagy eszima** elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Megérkeztek a tavaszi divat-ujdonságok.

Brunner Béla

uri divat- és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20. sz. (Forray-u. sarok, gróf Nádasdy-palota.)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legújabb és legdivatosabb ingek, gallérok, kékzöldek, nyakkendők, keztük, selyem zsebkendők, harisnyák, stb. ujdonságok kaphatók.

Legnagyobb választék la-, vászon és bőr-utazóbőröndökben!

Divatujdonság francia és angol illatszer különlegességekben.

HAMERLI I. pécsi keztügyár főraktára!

Olcso árak! — Pontos kiszolgálás!

Vidéki megrendelések azonnal elintéztetnek. 138

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,**gomb,****bojtok****és rojtok**

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 682

RACZ JÓZSEF

fűszer-, csemege-, bor-, kávé- és élelmiszer-kereskedése

A „Barna mókus”-hoz.

ARAD, Szabadság-tér 21. (Lengyel Testvérek mellett.)

T. C.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy helyben, Szabadság-tér 21. sz. alatt (Lengyel Testvérek mellett) egy, a mai kor igényeinek megfelelő, modern berendezésű

fűszer- és csemegekereskedést

nyitottam és azt **RACZ JÓZSEF** törvényszéki bejegyzett saját cégem alatt fogom vezetni.

Előnyös összeköttetéseimnél fogva, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönség igényeit minden tekintetben kielégíthessem, miért is kerem, hogy cégemet b. bizalmával kitüntetni méltóztassék.

Az aradi piacon töltött gyakorlati pályámon Karátsonyi Antal, Rothstein Mór és Pollák József helybeli cégeknél több évig voltam alkalmazva, bő alkalmam volt a n. é. közönség igényeiről közvetlen tudomást szereznem s így ismerve, pontos és lelkismeretes kiszolgálás által arra fogok törekedni, hogy a belém helyezett bizalmat mindenkor kiérdemeljem.

Főtörökvésem leendő a t. vevőimet mindenkor friss és csakis első minőségű áruval kiszolgálni.

Midőn b. partfogását kérem, méltóztassék nb. látogatásával megismerencsíteni.

Mély tisztelettel

RACZ JÓZSEF

Telefon sz. 370. Telefon sz. 370.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon

raktárát. 1002

„Singer”, „Original Viktoria”, Central Bobbin varrógépek csatlós ládi használatra és ipari célokra. — „Puch”, „Helical-Premier” és „Préciosa” kerékpárok jutányosan jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

Kerülőson

a jegyzői teendőkből

teljesen jártas

románul is beszélő nős egyén

azonnal

1517

alkalmazást nyerhet.

Fizetése évi 800 korona s némi mellékjövedelem.

Vérszegénység és sápkórban

sz szenvedők

Rozsnyay vasas china borát

használva, a legnagyobb eredményt éri el. B. vásárlásnál csak a valódi Rozsnyay-félel forduljunk el. Egy nagy üveg ára 3 k. 50 fill.

Finom

Jamaicai Rum

a legelső angol özégtől hozatva.

Próba üveg 60 fill. Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárában

458

Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz

minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibires,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztálanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keszttel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hölgypor 1 korona 20 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.

A bevásárlásnál csakis **Hajós-féle aradi készítményeket** tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

313

H AJ Ó S Á R P Á D gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá **Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula** gyógyszeres áraknál és **Vojtek és Welcz** droguériájában.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és Arnyas, szép és tágas kerthelyiséggel, ugyszintén a város legkiválóbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magvaros polgári konyha. — Tiszta aját természetes borok. Első magyar részvény serfözde udvari sör. **Pohár 16 fillér korsó 24 fillér.**

A nagyérdemű közönség szives partfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál.

1406

Telephon szám 690.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind e szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szárítására vasokosarak kaphatók.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 1151

Nagy választék sírkerítés mintákból természetes nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Uj. Kopetkó**Károly**

Arad, Weitzer János-u. 2.

(Minorita-palota.) 147

Tavaszi bevásárlási utamról visszaérve van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség szives tudomására hozni, hogy tavaszi és nyári ujdonságok megérkeztek: **Blouse kelmék, új costum kelmék, új blouse zephierek, divatos blouse selymek, gyönyörű szép delainok, ruhavásznak óriási választékban.**

Mintákat vidékre bérmentve küldök.

Városi és megyei telephon 477.

Aradmegyében,

Medgyesegyházán

eladó

egy szilárd téglá-épület,

mely áll: három szoba, egy konyha, éléskamra és mellékhelyiségekből, a mai igényeknek megfelelően. Az épület 3400 □-ól területen fekszik, melyből 2400 □-ól föld, jól berendezett, nemes fajszőlővel és nemesített gyümölcsfákkal van beültetve, **kedvező feltételek mellett eladó.** 1499

Értekezhetni lehet a tulajdonosnál:

Borsi Márton

kőművesnél

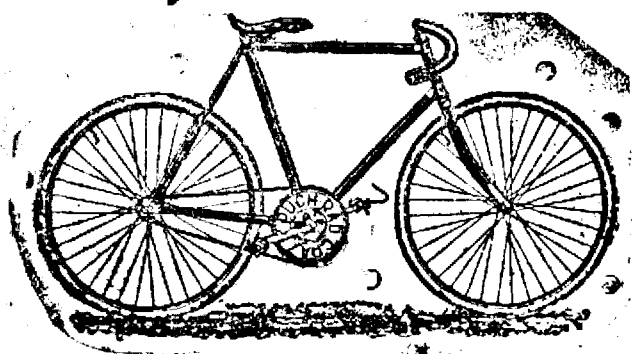
Medgyesegyházán.

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

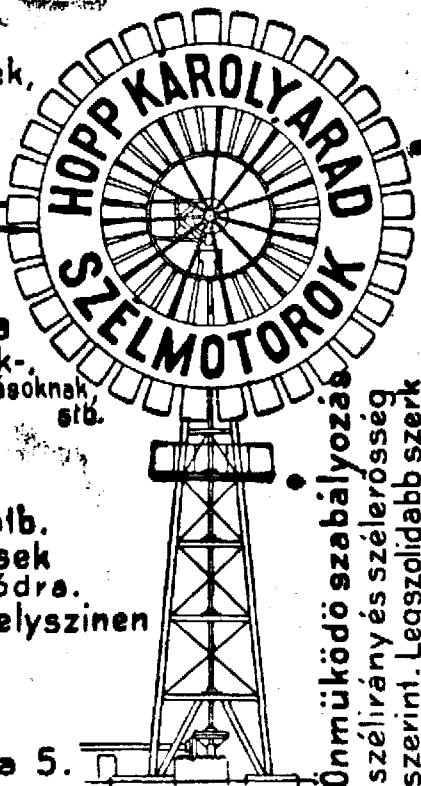

Új és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy avító műhely.

Legolcsóbb üzemelő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Kiszolgálás és javítás ki van zárva.

Költségnélküli vizellátása községek, gyártelepek, gazdaságok, mezei lakások, villák, vasúti állomásnak, stb.

Megöntözése

kertek- és parkoknak.

Lecsapolása

tavak- és léglagyaraknak, stb.

Tervezés költségvetések minden alkalmazási módra.

Tervezetek kívánatra a helyszínen felvételnek.

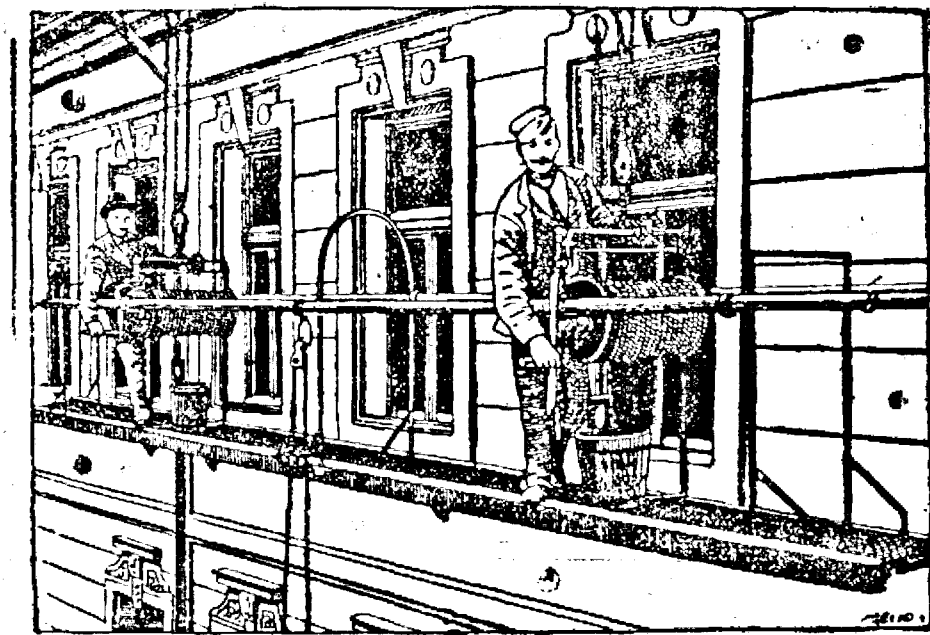
HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,

ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás szélirány és szélerősség szerinti. Legszolidabb szerkezet legmagasabb munkaképe

967

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy **Deák Ferenc-utca 36. szám alatt**

799

festő- és mázoló-vállalatom

a jelen kor igényeinek megfelelőleg kibővítettem.

Birtokomban a legújabb stilszerű minták, melyek azon helyzetbe hoznak, hogy a legszebb kivitelű munkát is legjutányosabban számíthatom. Utcái és udvari **homlokzat festészetben elismerve vagyok, melyet számos elismeréssel igazolhatok.**

Becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Bränner Vilmos, szobafestő és mázoló

Arad, Deák Ferenc-utca 36.

Saját felhuzó gépek.

Vidékre is elvállalok e szakmába vágó munkákat.

Utazó bundák és báli belépők
— kölcsön adatnak —

1280

Sztrubár Testvérek

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Szücsárúk, madár- és állattömések. Krimmer- és szövetsapkák nagybani készítése és eladása.

Javításokat, átalakításokat gyorsan és jutányosan vállalunk. Azonkívül mindennemű tárgyakat a molyok megóvásától, szörme, szövet, posztó, szőnyegeket, ablakfüggönyök s ezekhez hasonlót elvállalunk. Gondozás biztos és molymentési szert használunk a mi saját találmányunk és csakis e g y e d ű l i intézetünkben található.

Van szerencsém a nagyérdemű vevőközönségnek tudomására adni, hogy az **Andrássy-tér 22. sz. alatt lévő**

Masztig P. és társa

üzletet megvettük és ott saját nevünk alatt árusítunk.

Kiváló tisztelettel

1482

Pfeifer Pál és Testv.

Szabott árak!

Zsebkendők 1/2 tucat 3 Ajourral tiszta vászon 175 kr.	Remek mosó delain 19, 23 kr.
Selyemmel himzett czérna harisnya 75 kr.	Finom froitier-törülköző 65, 75, 110 kr.
Varrás nélküli flor 55 krtól feljebb.	Remek himzett blousok 88, 120 kr.
Damasztárúk, asztalneműek	Finom czérna Ajour-harisnya 65, 75, 85 kr.
Legfinomabb szövetek és mosókelmék.	Saját készítményű angol zephier férfi ing 185 kr.
Remek 60 cm. széles zephier 13 kr.	1/4 tucat finom férfi zokni 50 kr.
Remek mosott Schifon női ingek 95, 120, 138 kr.	Elegáns fehér Pique-nyakendő 1/4 tucat 50 kr.

Rövid lábravalók 55, 75 kr.

Hosszúszáru czérna- és selyem keztyük párja 25, 35, 45, 55 krtól feljebb.

== Nap- és esőernyők a legfinomabb kivitelben. ==
Kézimunkák előnyomatva és elkezdve minden elfogadható árban.
Fiók-üzlet Budapesten: Ferenciek tere 4. és Egyetem-tér 5.

APRÓ HIRDETESEK.

Aratásra

szalonna, zsír és minden hentes áru a legjutányosabb napi áron beszerezhető Garai K. hentesüzletéből Arad, Boczkó-utca 2., Háltérrel szemben. 1466

Kerestetik

egy szolid, jó erkölcsű kisasszony, esetleg fiatalabb, vagy középkorú özvegy nő 8 gyermek mellé bennének. Németajkuak előnyben részesülnek. Cim a kiadóban.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetségtelű urak állandó alkalmazást kaphatnak egy könnyen eladható hazai cikk eladására. Pénzbeszedők óvadékot kerestetnek. Ajánlatok „K. G. 100.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Nyári Blouse album

legújabb eredeti francia divatképekkel. Ára 1— kor. **Ingyen I. és Fla** könyvkereskedésében, Aradon. 361

5 szobás lakás,

parkos nagy udvar augusztus 1-re kiadó. Évi bér 320 frt. Tökölly Imre-utca 57. 1514

Házvezetőnek

ajánlkozik egy középkorú nő, ki ily minőségben már régebbi idő óta van alkalmazva, esetleg idősebb urhoz. Cim: Schweidel József-utca 2—3. 1528

Keresek

egy ügyes, megbízható fiatal fűszeres segéd árust. Magyar és román nyelv bírása kívántatik. Cim a kiadóban. 1526

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házbán

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtetteket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1284

fogorvos.

Bor-eladás.

140 hecto 1906. évi termései

hegyi bor

eladó.

Angelina Tivadar,

Muska.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható **Pollak Sándor**

körkemenes téglagyárában

Mikalán, a Radnai-ut végén.

A műterem vasút megálló helye.

Városi telefon 208. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserépekben, flaster-, kút- és facon-téglákban.

403—1 907 szám.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. vallás és közokt. min. ur 1906. évi szeptember 14-én kelt 61286 számú rendeletével a bajai állami elemi iskola felépítési munkálatait 6796 kor. 83 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat kivitelének biztosítása céljából az 1907 évi július hó 2 ik napjának d. e. II orájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt az engedélyezett költségösszeg 5% ának megfelelő bánatpénznek az aradi adóhivatalnál történt letételét igazoló nyugta esatolandó

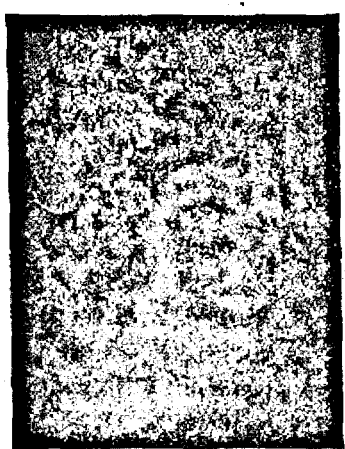
A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati költségvetés nyomtatványai ivenként 1 kor. 50 fillérért az államépítészeti hivatalnál megszerezhető.

Kelt Aradon, 1907. június hó 1.

1518

M. kir. államépítészeti hivatal.

Sok millió előkelő urhölgy használja
a világhírű

**Földes-féle
Margit-Cremet,**

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépit.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPÓKEZ

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szüksé különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-gyógycipőmet**, melyek meggátolják a lábfej fejlődését, Gyermekeknek, ugyszintén felnőtteknek nagy sikerű eredményeket értem el, amit számos elismerés tanúsít. Készíték a valódi amerikai formájú cipőket meg nem különböztethető tartós szép cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel.

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállítója

641

Mérlegképes

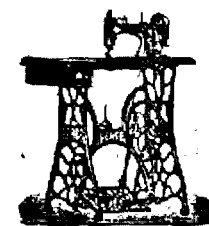
könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cim: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Telefon szám 98.

Hammer Vilmos

műszerész

Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Pfaff és Singer
karikahajós

varrógépek,

„Melikal Premier“, „Puch“

kerékpárok,
Grammofonok és lemezek nagy raktára.

Acetylen lámpák, gummik, nyergek, grammofon kerek, rugók, hangdobozok, varró és grammofon tűk 1-a minőségben.

Javítások jutányosan és jóállás mellett, gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű fogyasztó közönségnek szives tudomására hozni, miszerint ezelőtt Flórián-utcában létezett

hentes üzletemet

jelenleg saját házamban

Aulich Sajos-utca 16. sz. alá

helyeztem át, egyben ajánlom minden ezen hentes iparba vágó friss készítményeim a nagyközönség szives pártfogásába venni kegyeskedjen.

Mély tisztelettel

1471

Simandán György,

hentes-mester.

RUBICS GYULA

fényező és mázó mester

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Bocskai-tér sarok.

Elvállal e szakmába vágó mindenféle munkát, u. m.: **butorfényezést, vas- és fa-butorkban, régi butorok újra festését** bármilyenü stílusban, **kávéházi berendezéseket** u. m.: **asztalok, székek, rácsozatok, lámpariák, fogasok, csillárok és fürdő-kadakat.** 1489

Fischer Armin

szobafestő és mázó

Arad, Vörösmariy-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázó-munkát,

azonkívül **gipsz utánzatot és szobakárpitozást** a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 887